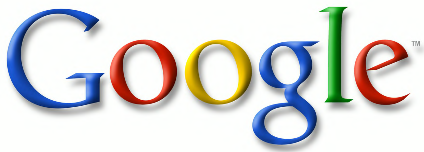

Simonsen - Franske Lydskrifttekster - 1908

FRANSKE

LYDSKRIFTTEKSTER

VED

ELNA SIMONSEN

KØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
1908

0

FRANSKE

LYDSKRIFTTEKSTER

VED

ELNA SIMONSEN

KØBENHAVN
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG
1908

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)

N

FORORD

Disse Lydskrifttekster er nærmest bestemte til at bruges ved Forberedelse til »Pigeskolens Faglærerindeeksamen«.

Jeg har ikke villet give nogen fintmærkende Lydskrift, men kun tage netop det med, som jeg mente svarede til dette Formål; derfor er f. Ex. Vokalers Halvlængde forbigået undtagen i ét Prosastykke: [a ʃvalˑ] og i ét Digt: [lysi]. Med Hensyn til Assimilation har det været lidt svært at bestemme, hvor megėt der burde med. Jeg har valgt at antyde foregribende Assimilation inde i Ord [krɛ̃k̬'bi:j], fra Ord til Ord [sɛ̃ su d̥ 'pɔm] og udlydende dvælende Assimilation [prɔpr̥], men jeg har ikke medtaget partiel Assimilation efter ustemte Forlyd i Ord som [pɥi, twa], fordi man her i en Elevbog nemt tvinges til at systematisere for meget, hvad der, efter min Mening, virker vildlẹdende.

Lydtegnene er *Association phonétique internationale*'s.

Dr. PAUL PASSY har været så elskværdig kritisk at gennemse mit Manuskript, hvorfor jeg her bringer ham min bedste Tak. Ligeledes takker jeg meget Frøken KAJA JØRGENSEN og Dr. SANDFELD JENSEN, som har hjulpen mig med den noget besværlige Korrekturlæsning.

E. S.

København, Oktober 1908.

l avɑ̃'ty:r də krɛ̃k̬'bi:j.

ʒe'ro:m krɛk̬'bi:j, marʃɑ̃ de katrə sɛ'zɔ̃, a'lɛ par la 'vil, pu'sɑ̃ sa ptit vwa'ty:r e kri'jɑ̃: 'de 'ʃu, 'de na'vɛ, 'de ka'rɔt! e kɑ̃t il a'vɛ de pwa'ro i kri'jɛ: bɔt̬ d as'pɛrʒ! pars kə le pwa'ro sɔ̃ lez as'pɛrʒ dy 'po:vr̥. 'ɔ:r, lə vɛ̃t ɔktɔbr, a l œr də mi'di, kɔm i desɑ̃'dɛ la ry mɔ̃'martr̥, madam ba'ja:r, la kɔrdɔ'njɛ:r, sɔr'ti d̥ sa bu'tik e s aprɔ'ʃa d la vwa'ty:r legy'mjɛ:r. sul'vɑ̃ dedɛɲøz'mɑ̃ yn bɔt̬ də pwa'ro:

— i n sɔ̃ gɛr 'bo, vo pwa'ro. kɔ̃'bjɛ̃ la 'bɔt?

— 'kɛ̃:z̥ 'su, la bur'ʒwa:z, j a 'pɑ mɛ'jœ:r.

— 'kɛ̃:z̥ 'su, 'trwɑ mɔ'vɛ pwa'ro?

e ɛl rəʒ̊ta la 'bɔt dɑ̃ la ʃa'rɛt, avɛk œ̃ 'ʒɛst̬ də de'gu.

s ɛt a'lɔ:r kə l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katrə syr'vɛ̃ e 'di a krɛ̃k̬'bi:j:

— sirky'le!

krɛ̃k̬'bi:j, dəpɥi sɛ̃kɑ̃t 'ɑ̃, sirky'lɛ dy ma'tɛ̃ o 'swa:r. œ̃ tɛl 'ɔrdrə lɥi sɑ̃bla leʒi'tim e kɔ̃'fɔrm a la na'ty:r de ʃo:z. tu dispo'ze a i ɔbe'i:r,

i prɛ'sa la bur'ʒwa:z də 'prɑ̃:drə s ki e'tɛt a sa kɔ̃v'nɑ̃:s.

— fo ɑ̃'kɔ:r kə ʒ̊ ʃwa'zis la marʃɑ̃'di:z, repɔ̃'di 'ɛ:grə'mɑ̃ la kordɔ'njɛ:r.

e ɛl tɑ'ta d nu'vo tut le 'bɔt̬ də pwa'ro, pɥi ɛl garda 'sɛl ki lɥi pa'ry la ply 'bɛl, e ɛl la 'tɛ̃ kɔ̃trə sɔ̃ 'sɛ̃ kom le 'sɛ̃:t, dɑ̃ le tablo d e'gli:z, 'prɛ:s syr lœr pwa'trin la 'palmə triɔ̃'fal.

— ʒ va vu dɔ'ne katorz̥ 'su. s ɛ bjɛ̃n a'se. e ɑ̃'kɔ:r i fo k̬ ʒ aj le ʃɛr'ʃe dɑ̃ la bu'tik, paskə ʒə n lez e 'pɑ syr 'mwa.

e tnɑ̃ se pwa'ro ɑ̃bra'se, ɛl rɑ̃'tra dɑ̃ la kordon'ri u yn kli'jɑ̃:t, portɑ̃ œ̃n ɑ̃'fɑ̃, l avɛ prese'de.

a s mɔ'mɑ̃ l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katrə 'di pur la 'døzjɛm 'fwa a krɛk̬'bi:j:

— sirky'le!

— ʒ a'tɑ̃ mɔ̃n ar'ʒɑ̃, repɔ̃'di krɛ̃k̬'bi:j.

— ʒə n vu di 'pɑ d a'tɑ̃:drə votr ar'ʒɑ̃, ʒ vu 'di d̥ sirky'le, rə'pri l a'ʒɑ̃ avɛk fɛrmə'te.

səpɑ̃'dɑ̃ la kordɔ'njɛ:r, dɑ̃ sa bu'tik, esɛ'jɛ de sulje 'blø a œ̃n ɑ̃'fɑ̃ d dizɥi 'mwɑ dɔ̃ la 'mɛ:r etɛ prɛ'se. e le 'tɛ:t̬ 'vɛrt de pwa'ro rəpo'zɛ syr lə kɔ̃'twa:r.

dəpɥi œ̃ dmi 'sjɛklə k i pu'sɛ sa vwa'ty:r dɑ̃ le 'ry, krɛ̃k̬'bi:j avɛt a'pri a ɔbe'i:r o rprezɑ̃'tɑ̃ d l ɔtori'te. 'mɛ i s truvɛ sɛt 'fwa dɑ̃z yn sitɥɑ'sjɔ̃ partiky'ljɛ:r, ɑ̃tr œ̃ də'vwa:r e œ̃ 'drwɑ. i n avɛ 'pɑ l ɛspri ʒyri'dik. i n kɔ̃pri 'pɑ k la

ʒwi'sɑ̃:s d œ̃ 'drwɑ ɛ̃divi'dɥɛl nə l dispɑ̃sɛ 'pɑ d akɔ̃'pli:r œ̃ də'vwa:r so'sjal. i kɔ̃sidera 'tro sɔ̃ 'drwɑ kj etɛ də rsə'vwa:r katorz̥ 'su, e i n s ataʃa pɑ a'se a sɔ̃ də'vwa:r kj e'tɛ d̥ puse sa vwa'ty:r e d ale plyz a'vɑ̃ e tu'ʒu:r plyz a'vɑ̃. i dmœ'ra.

pur la 'trwɑzjɛm 'fwa, l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katr̥, trɑ̃'kil e sɑ̃ ko'lɛ:r, lɥi dona 'l ordrə də sirky'le. kɔ̃trɛr'mɑ̃ a la ku'tym dy brigadje mɔ̃to'sjɛl, ki 'mnas sɑ̃ 'sɛ:s e n se'vi ʒa'mɛ, l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katr ɛ 'sobrə d avɛrtis'mɑ̃ e 'prɔ̃ a vɛrbali'ze. 'tɛl ɛ sɔ̃ karak'tɛ:r. bjɛ̃ k œ̃ pø sur'nwa, s ɛt œ̃n ɛksɛ'lɑ̃ sɛrvi'tœ:r e œ̃ 'lwajal sol'da. lə ku'ra:ʒ d œ̃ 'ljɔ̃ e la du'sœ:r d œ̃n ɑ̃'fɑ̃. i n ko'nɛ k sa kɔ̃'siɲ.

— vu n ɑ̃tɑ̃'de dɔ̃ 'pɑ, kɑ̃ ʒ vu 'di d̥ sirky'le!

krɛ̃k̬'bi:j avɛ d rɛste ɑ̃ 'plas yn rɛ'zɔ̃ 'tro kɔ̃side'rabl a sez 'jø pur k i n la kry 'pɑ syfi'zɑ̃:t. i l ɛkspo'za sɛ̃plə'mɑ̃ e sɑ̃z 'a:r:

— nɔ̃ də 'nɔ̃! piskə ʒ vu 'di kə ʒ a'tɑ̃ mɔ̃n ar'ʒɑ̃.

l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katrə s kɔ̃tɑ̃'ta d re'pɔ̃:dr̥:

— vule 'vu kə ʒ vu 'fiʃ yn kɔ̃travɑ̃'sjɔ̃? si vu l vu'le, vu n a've k a l 'di:r.

ɑ̃n ɑ̃tɑ̃'dɑ̃ se pa'rol, krɛ̃k̬'bi:j ho'sa lɑ̃t'mɑ̃ lez e'po:l e ku'la syr l a'ʒɑ̃ œ̃ 'rga:r dulu'rø k il elva ɑ̃'sɥit vɛr lə 'sjɛl. e sə 'rga:r di'zɛ:

— kə 'djø m 'vwa:j! 'sɥi:ʒ œ̃ kɔ̃tɑ̃p'tœ:r de 'lwɑ? ɛ s kə ʒ mə 'ri de de'krɛ e dez ɔrdɔ'nɑ̃:s ki re'ʒis mɔ̃n e'ta ɑ̃byla'twa:r? a sɛ̃k 'œ:r dy ma'tɛ̃, ʒ e'tɛ syr lə kɑ'ro de 'hal. dəpɥi sɛt 'œ:r, ʒə m 'bry:l le 'mɛ̃ a me brɑ̃'ka:r ɑ̃ kri'jɑ̃: 'de 'ʃu, 'de na'vɛ, 'de ka'rɔt! ʒ e swasɑ̃t 'ɑ̃ sɔ'ne. ʒ̊ sɥi 'lɑ. e vu m dəmɑ̃'de si ʒ 'lɛ:v lə drapo 'nwa:r də la re'vɔlt. vu vu mɔ'ke e vɔt rɑj'ri ɛ kry'ɛl.

'swa k l ɛksprɛ'sjɔ̃ d sə 'rga:r lɥi yt eʃa'pe, 'swa k i n i truva 'pɑ yn ɛks'ky:z a la dezɔbei'sɑ̃:s, l a'ʒɑ̃ dmɑ̃'da d yn vwa 'brɛ:v e 'ryd si s e'tɛ kɔ̃'pri.

'ɔ:r, ɑ̃ sə mɔ'mɑ̃ pre'si, l ɑ̃ba'rɑ de vwa'ty:r etɛt ɛks'trɛ:m dɑ̃ la ry mɔ̃'martr̥. le 'fjakr̥, le ha'kɛ, le tapi'sjɛ:r, lez ɔmni'by:s, le ka'mjɔ̃, prɛ'se lez 'œ̃ kɔ̃trə lez 'o:tr̥, sɑ̃'blɛ ɛ̃disɔlybləmɑ̃ 'ʒwɛ̃ e asɑ̃'ble. e syr lœr immɔbili'te fremi'sɑ̃:t s el'vɛ de ʒy'rɔ̃ e de 'kri. le kɔʃe d̥ 'fjakr eʃɑ̃'ʒɛ də 'lwɛ̃, e lɑ̃t'mɑ̃, avɛk le garsɔ̃ bu'ʃe dez ɛ̃'ʒy:r erɔ'ik, e le kɔ̃dyktœr d ɔmni'by:s, kɔ̃side'rɑ̃ krɛ̃k̬'bi:j kɔm la 'ko:z də l ɑ̃ba'rɑ l aplɛ »sal pwa'ro«.

səpɑ̃'dɑ̃ syr lə trɔ'twa:r, de ky'rjø sə prɛ'sɛ, atɑ̃'tif a la kə'rɛl. e l a'ʒɑ̃, sə vwajɑ̃t ɔpsɛr've, nə sɔ̃ʒa 'ply k a fɛr 'mɔ̃:trə d̥ sɔ̃n ɔtɔri'te.

— s ɛ 'bɔ̃, dit 'i.

e i ti'ra d̥ sa 'poʃ œ̃ kalpɛ̃ kra'sø e œ̃ krɛ'jɔ̃ trɛ 'ku:r.

krɛ̃k̬'bi:j sɥivɛ sɔ̃n i'de e obei'sɛt a yn 'fɔrs ɛ̃te'rjœ:r. d a'jœ:r i lɥi etɛt ɛ̃pɔ'siblə mɛ̃t'nɑ̃ d avɑ̃'se u də rky'le. la 'ru d̥ sȧ ʃa'rɛt etɛ malœrøzmɑ̃ 'pri:z dɑ̃ la 'ru d yn vwatyr də lɛ'tje.

i s ekri'ja, ɑ̃ s araʃɑ̃ le 'ʃvø su sa kas'kɛt:

— mɛ 'piskə ʒ vu 'di k̬ ʒ a'tɑ̃ mɔ̃n ar'ʒɑ̃! s ɛt i 'pɑ malœ'rø! mizɛr də mi'zɛ:r! bɔ̃ 'sɑ̃ d bɔ̃ 'sɑ̃!

par se prɔ'po, ki pur'tɑ̃ ɛksprimɛ 'mwɛ̃ la re'vɔlt kə l dezɛs'pwa:r, l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katrə s kryt ɛ̃syl'te. e 'kɔm, pur 'lɥi, tut ɛ̃'sylt rəvɛ'tɛ nesɛsɛr'mɑ̃ la 'fɔrm tradisjɔ'nɛl, regy'ljɛ:r, kɔ̃sa'kre, ri'tɥɛl e pur ɛ̃si 'di:r lityr'ʒik də »'mɔ:r o 'vaʃ!« s ɛ su sɛt 'fɔrm kə spɔ̃tane'mɑ̃ i rkœ'ji e kɔ̃kre'ta dɑ̃ sɔ̃n ɔ'rɛ:j le pa'rɔl dy delɛ̃'kɑ̃.

— 'ɑ: vuz ave 'di »'mɔ:r o 'vaʃ!« s ɛ 'bɔ̃. sɥive 'mwa. krɛk̬'bi:j, dɑ̃ l ɛk'sɛ d la sty'pœ:r e d la de'trɛs, rəgar'dɛ avɛk se groz 'jø bryle dy sɔ'lɛ:j l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katr̥, e d̥ sa vwa kɑ'se, ki lɥi sɔr'tɛ tɑ̃to də 'd̥sy e tɑ̃to də 'd̥su le ta'lɔ̃, s ekri'jɛ, le 'bra krwɑ'ze syr sa bluz 'blø:

— ʒ e 'di »'mɔ:r o 'vaʃ?« 'mwa? . . . 'o:!

sɛt arɛstɑ'sjɔ̃ fyt akœ'ji par le 'ri:r dez ɑ̃plwaje d̥ kɔ'mɛrs e de pti gar'sɔ̃. ɛl kɔ̃tɑ̃tɛ l 'gu kə tut le ful 'd ɔm e'pru:v pur le spɛktakləz i'ɲobl e vjɔ'lɑ̃. 'mɛ, s etɑ̃ frɛje œ̃ pɑ'sa:ʒ a travɛr lə 'sɛrklə popy'lɛ:r, œ̃ vjɛ'ja:r trɛ 'trist, vɛty d 'nwa:r

e kwa'fe d œ̃ ʃa'po də hot 'fɔrm, s aprɔ'ʃa d l a'ʒɑ̃ e lɥi 'di 'trɛ 'dusmɑ̃ e 'trɛ fɛrmə'mɑ̃, a vwa 'bɑ:s:

— vu vuz ɛt me'pri. sɛt 'ɔm nə vuz a 'pɑ ɛ̃syl'te.

— mɛle 'vu də s ki vu 'rgard, lɥi repɔ̃'di l a'ʒɑ̃, sɑ̃ profe're də 'mnas, kar i par'lɛ a œ̃n 'ɔm prɔprəmɑ̃ 'mi.

lə vjɛ'ja:r ɛ̃sis'ta avɛk̬ 'bo:ku d̥ 'kalm e d̥ tenasi'te. e l a'ʒɑ̃ lɥi ɛ̃tima 'l ɔrdrə də s ɛks-pli'ke ʃe l komi'sɛ:r.

spɑ̃dɑ̃ krɛ̃k̬'bi:j s ekri'jɛ:

— a'lo:r kə ʒ e 'di »mo:r o 'vaʃ!« o:.

i pronɔ̃'sɛ se parol eto'ne kɑ̃ madam ba'ja:r, la kordo'njɛ:r, vɛ̃t a 'lɥi, le katorz̥ 'su dɑ̃ la 'mɛ̃. mɛ de'ʒa l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katrə lə tnɛ o ko'lɛ, e madam ba'ja:r, pɑ̃'sɑ̃ k ɔ̃ n dəvɛ 'rjɛ̃ a œ̃n 'ɔm kɔ̃dɥi o 'post, mi le katorz̥ 'su dɑ̃ la 'poʃ də sɔ̃ tabli'je.

e vwa'jɑ̃ tut a 'ku sa vwa'ty:r ɑ̃ fu'rjɛ:r, sa libɛr'te pɛr'dy, l a'bi:m su se 'pɑ e l so'lɛ:j e'tɛ̃, krɛ̃k̬'bi:j myrmy'ra:

— tu d 'mɛ:m! . . .

dəvɑ̃ l komi'sɛ:r, lə vjɛ'ja:r dekla'ra 'kœ, arɛ'te syr sɔ̃ 'ʃmɛ̃ par œ̃n ɑ̃ba'rɑ də vwa'ty:r, il avɛt ete te'mwɛ̃ d la 'sɛ:n e k il afir'mɛ k l a'ʒɑ̃ n avɛ pɑz ete ɛ̃syl'te, e k i s etɛ 'totalmɑ̃ me'pri. i do'na se nɔ̃ e kali'te: dok'tœ:r david ma'tjø,

metsɛ̃ ɑ̃ ʼʃɛf̬ də l opiʼtal ɑ̃brwaz̥ paʼre, ofiʼsje d la leʒjɔ̃ d ɔʼnœ:r. ɑ̃ ʼd o:trə ʼtɑ̃, œ̃ tɛl temwaʼɲa:ʒ orɛ syfizaʼmɑ̃ eklɛʼre l komiʼsɛ:r. mɛ aʼlɔ:r, ɑ̃ ʼfrɑ̃:s, le saʼvɑ̃ etɛ sysʼpɛ.

krɛ̃k̬ʼbi:j, dɔ̃ l arɛstɑʼsjɔ̃ fy mɛ̃tʼny, pɑʼsa la ʼnɥi o vjɔʼlɔ̃ e fy trɑ̃sfeʼre, l maʼtɛ̃, dɑ̃ l panje a saʼlad, o deʼpo.

la priʼzɔ̃ n lɥi paʼry ʼni duluʼrø:z ʼni ymiʼljɑ̃:t. ɛl lɥi paʼry nesɛʼsɛ:r. s ki l fraʼpa ɑ̃n ɑ̃ʼtrɑ̃ s fy la proprəʼte de ʼmy:r e dy karʼla:ʒ. i ʼdi:

— pur œ̃n ɑ̃ʼdrwɑ ʼproprə, s ɛt œ̃n ɑ̃ʼdrwɑ ʼpropr̥. vrɛ də ʼvrɛ! ɔ̃ mɑ̃ʼʒrɛ par ʼtɛ:r.

lɛse ʼsœl, i vuly tiʼre sɔ̃n ɛskaʼbo; mɛ i s apɛrʼsy k il etɛ sɛʼle o ʼmy:r. il ɑ̃n ɛkspriʼma tu ʼho sa syrʼpri:z:

— kɛl ʼdro:l d iʼde! vwaʼla yn ʼʃo:z kə ʒ orɛ ʼpɑ ɛ̃vɑ̃ʼte, pur ʼsy:r.

s etɑ̃t aʼsi, i turna se ʼpus e dmœʼra dɑ̃ l etɔnʼmɑ̃. lə siʼlɑ̃:s e la soliʼtyd l akɑʼblɛ. i s ɑ̃nɥiʼjɛ e i pɑ̃ʼsɛt avɛk ɛ̃kjeʼtyd a sa vwaʼty:r miz ɑ̃ fuʼrjɛ:r ɑ̃ʼkɔ:r tut ʃarʼʒe d̥ ʼʃu, də kaʼrɔt, də sɛlʼri, də ʼmɑ:ʃ e d̥ pisɑ̃ʼli. e i sə dmɑ̃ʼdɛ ɑ̃kʼsjø:

— ʼu k i m ɔ̃t etuʼfe ma vwaʼty:r?

lə ʼtrwɑzjɛm ʼʒu:r, i ʼrsy la viʼzit də sɔ̃n avɔʼka, ʼmɛ:trə ləʼmɛrl, œ̃ de ply ʒœn ʼmɑ̃:brə dy bɑʼro d̥ paʼri, preziʼdɑ̃ d yn de sɛkʼsjɔ̃ d la »ʼlig də la paʼtri frɑ̃ʼsɛ:z«. krɛ̃k̬ʼbi:j esɛʼja d lɥi

kɔ̃'te sɔ̃n a'fɛ:r, s ki n lɥi etɛ 'pɑ fa'sil, kar i n avɛ 'pɑ l abi'tyd də la pa'rɔl. pø'tɛ:trə s ɑ̃ srɛt i ti're pur'tɑ̃ avɛk œ̃ pø 'd ɛ:d. mɛ sɔ̃n avɔ'ka səkwɛ la 'tɛ:t̬ d œ̃n 'ɛ:r me'fjɑ̃ a 'tu s k i di'zɛ, e fœj̊'tɑ̃ de pa'pje, myrmy'rɛ:

— m̥m̬! ʒə n vwa 'rjɛ̃ d̥ tu 'sa o do'sje . . .

'pɥi, avɛk œ̃ pø d̥ fa'tig, i 'di ɑ̃ fri'zɑ̃ sa mustaʃ̬ 'blɔ̃:d:

— dɑ̃ vɔtr ɛ̃te'rɛ, i srɛ pø'tɛ:trə prefe'rablə d a'vwe. pur ma 'pa:r ʒ ɛs'tim kə vɔt sis'tɛ:m də denegɑ'sjɔ̃ apsɔ'ly ɛ d yn ɛ̃'siɲ mala'drɛs.

e dɛ 'lɔ:r krɛ̃k̬'bi:j y fɛ dez avø s il avɛ 'sy s k i falɛt a'vwe.

krɛ̃k̬'bi:j dəvɑ̃ la ʒys'tis.

lə prezidɑ̃ bu'riʃ kɔ̃sa'kra 'di minyt 'plɛn a l ɛ̃tɛrɔga'twa:r də krɛ̃k̬'bi:j. sɛt ɛ̃tɛrɔga'twa:r ɔrɛt aporte 'ply d ly'mjɛ:r si l aky'ze avɛ repɔ̃'dy o kɛs'tjɔ̃ ki lɥi etɛ po'ze. mɛ krɛ̃k̬'bi:j n avɛ 'pɑ l i'de d la disky'sjɔ̃, e dɑ̃z yn tɛl kɔ̃pa'ɲi, lə rɛs'pɛ e l e'frwɑ lɥi fɛr'mɛ la 'buʃ. o'si gardɛt i l si'lɑ̃:s e lə prezi'dɑ̃ fəzɛ lɥi 'mɛ:m le re'pɔ̃:s; ɛlz etɛt akɑ'blɑ̃:t. i kɔ̃'kly:

— ɑ̃'fɛ̃ vu rkɔnɛ'se avwar 'di »'mɔ:r o 'vaʃ«?

— ʒ e 'di »'mɔ:r o 'vaʃ!« paskə məsjø l a'ʒɑ̃ a 'di »'mɔ:r o' vaʃ«. a'lɔ:r ʒ e di »'mɔ:r o 'vaʃ!« i vulɛ fɛr ɑ̃'tɑ̃:drə k etɔ'ne par l ɛ̃pytɑ'sjɔ̃ la plyz ɛ̃pre'vy, il a'vɛ, dɑ̃ sa sty'pœ:r, repe'te le

parɔl e'trɑ:ʒ k ɔ̃ lɥi prɛ'tɛ fos'mɑ̃ e k i n avɛ 'sɛrtə 'pwɛ̃ prɔnɔ̃'se. il avɛ 'di »'mɔ:r o 'vaʃ!« kɔm il y 'di »'mwa! 'tni:r de prɔ'po ɛ̃ʒy'rjø, l ave vu py 'krwɑ:r?«

mə'sjø l prezidɑ̃ bu'riʃ nə l pri 'pɑ ɛ̃'si.

— pretɑ̃de 'vu, dit 'i, k l a'ʒɑ̃ a prɔfe're sə 'kri l prə'mje?

krɛk̬'bi:j rənɔ̃'sa a s ɛkspli'ke. s etɛ 'trɔ difi'sil.

— vu n ɛ̃siste 'pɑ. vuz ave rɛ'zɔ̃, di l pre-zi'dɑ̃. e i fit a'ple le te'mwɛ̃.

l a'ʒɑ̃ swasɑ̃t 'katr̥, də sɔ̃ 'nɔ̃ bas'tjɛ̃ ma'tra, ʒy'ra d dir la veri'te e də n 'rjɛ̃ 'di:r kə la ve-ri'te. 'pɥi i depo'za ɑ̃ se 'tɛrm:

— etɑ̃ d̥ sɛr'vis lə vɛ̃t ɔk'tɔbr, a l œr də mi'di, ʒə rmar'ke, dɑ̃ la ry mɔ̃'martr̥, œ̃n ɛ̃divi'dy ki m sɑ̃'bla ɛtr œ̃ vɑ̃'dœ:r ɑ̃by'lɑ̃ e ki 'tnɛ sa ʃa'rɛt ɛ̃dy'mɑ̃t arɛ'te a la ho'tœ:r dy nyme'ro trwɑ 'sɑ̃ vɛ̃t 'ɥit, s ki ɔkɑzjɔ'nɛ œ̃n ɑ̃kɔ̃brə'mɑ̃ d vwa'ty:r. ʒə lɥi ɛ̃ti'me par 'trwɑ 'fwa 'l ɔrdrə d̥ sirky'le, o'kɛl i rfy'za d ɔptɑ̃pe're. e syr sə kə ʒ l avɛr'ti kə ʒ a'lɛ vɛrbali'ze, i m repɔ̃'di ɑ̃ kri'jɑ̃ »'mɔ:r o 'vaʃ« s ki m sɑ̃'bla ɛtr ɛ̃ʒy'rjø.

sɛt depozisjɔ̃ 'fɛrm e mzy're fyt eku'te avɛk yn evidɑ̃t fa'vœ:r par lə triby'nal. la de'fɑ̃:s avɛ si'te madam ba'ja:r kɔrdɔ'njɛ:r, e məsjø david ma'tjø, mɛtsɛ̃ ɑ̃ 'ʃɛf̬ də l ɔpi'tal ɑ̃brwaz̥ pa're, ɔfi'sje d la leʒjɔ̃ d ɔ'nœ:r. madam ba'ja:r n avɛ

'rjɛ̃ 'vy ni ɑ̃tɑ̃'dy. lə doktœr ma'tjø sə tru'vɛ dɑ̃ la 'ful asɑ̃'ble otur də l a'ʒɑ̃ ki sɔ'mɛ l mar'ʃɑ̃ d̥ sirky'le. sa depozi'sjɔ̃ am'na œ̃n ɛ̃si'dɑ̃.

— ʒ e ete te'mwɛ̃ d la 'sɛ:n, dit 'i. ʒ e rmar'ke k l a'ʒɑ̃ s etɛ me'pri, i n avɛ 'pɑz ete ɛ̃syl'te. ʒ m aprɔ'ʃe e lɥi ɑ̃ fi l ɔpsɛrvɑ'sjɔ̃. l a'ʒɑ̃ mɛ̃'tɛ̃ l mar'ʃɑ̃ ɑ̃n eta d arɛstɑ'sjɔ̃ e m ɛ̃vi'ta a l 'sɥi:vr o kɔmisa'rja. s kə ʒ 'fi. ʒ reite're ma deklarɑ'sjɔ̃ dvɑ̃ l kɔmi'sɛ:r.

— vu puve vuz a'swa:r, di l prezi'dɑ̃. ɥi'sje, ra'ple l te'mwɛ̃ ma'tra!

— ma'tra, kɑ̃ vuz ave prɔse'de a l arɛstɑ'sjɔ̃ d l aky'ze, məsjø l doktœr ma'tjø n vuz a t i 'pɑ fɛ ɔpsɛr've k vu vu meprə'nje?

— s ɛt a 'di:r, məsjø l prezi'dɑ̃, k i m a ɛ̃syl'te.

— kə vuz a t i 'di?

— i m a 'di »'mɔ:r o 'vaʃ?«

yn ry'mœ:r e de 'ri:r s el'vɛ:r dɑ̃ l odi'twa:r. vu puve vu rti're, di l prezi'dɑ̃ avɛk presipitɑ'sjɔ̃. e il avɛr'ti l py'blik kə si se manifɛstɑ'sjɔ̃ ɛ̃de'sɑ̃:t sə rprɔdɥi'zɛ, i frɛ eva'kɥe la 'sal. spɑ̃'dɑ̃, la de'fɑ̃:s aʒi'tɛ triɔ̃fal'mɑ̃ le 'mɑ̃:ʃ də sa 'rɔb, e l ɔ̃ pɑ̃'sɛ ɑ̃ s mɔ'mɑ̃ kə krɛk̬'bi:j srɛt aki'te.

lə 'kalm s etɑ̃ reta'bli, 'mɛ:trə lə'mɛrl sə 'lva. i kɔmɑ̃'sa sa plɛdwa'ri par l e'lɔ:ʒ dez a'ʒɑ̃ d la prefɛk'ty:r, »se mɔ'dɛstə sɛrvi'tœ:r də la sosje'te 'ki, mwajɛ'nɑ̃ œ̃ sa'lɛ:r deri'zwa:r, ɑ̃'dy:r le fa'tig

e a'frɔ̃:t de pe'ril ɛ̃sɛ'sɑ̃ e ki pra'tik l erɔ'ismə kɔti'djɛ̃. sə sɔ̃ d ɑ̃'sjɛ̃ sɔl'da e ki 'rɛstə sɔl'da. sɔl'da sə 'mo di 'tu.«

e 'mɛ:trə lə'mɛrl s el'va, sɑ̃z ɛ'fɔ:r, a dẹ kɔ̃siderɑ'sjɔ̃ trɛ 'ho:t syr le vɛr'ty mili'tɛ:r. il etɛ d̥ 'sø dit 'i »ki n pɛrmɛt 'pɑ k ɔ̃ 'tuʃ a l ar'me, a sɛt ar'me nasjɔ'nal a la'kɛl il etɛ 'fjɛ:r d apartə'ni:r«. lə prezi'dɑ̃ ɛ̃kli'na la 'tɛ:t.

'mɛ:trə lə'mɛrl, ɑ̃n e'fɛ, etɛ ljøt'nɑ̃ dɑ̃ la re'zɛrv. il etɛt o'si kɑ̃dida nasjɔna'list dɑ̃ l kar'tje de vjɛjz odri'jɛt.

i pursɥi'vi:

— nɔ̃ 'sɛrtə, ʒə n mekɔnɛ 'pɑ le sɛrvis mɔ'dɛst e pre'sjø kə 'rɑ̃:d ʒurnɛl'mɑ̃ le gar'djɛ̃ d la 'pɛ a la va'jɑ̃:t pɔpylɑ'sjɔ̃ d̥ pa'ri. e ʒ n ɔrɛ 'pɑ kɔ̃sɑ̃'ti a vu prezɑ̃'te, me'sjø, la de'fɑ̃:s də krɛ̃k̬'bi:j si ʒ avɛ vy ɑ̃ 'lɥi l ɛ̃syl'tœ:r d œ̃n ɑ̃'sjɛ̃ sɔl'da. ɔ̃n a'ky:z mɔ̃ kli'jɑ̃ d avwar 'di »'mɔ:r o 'vaʃ!« lə sɑ̃:s də sɛt 'frɑ:z n ɛ pɑ du'tø. si vu fœj'te l diksjɔ'nɛ:r də la lɑ̃g 'vɛrt, vuz i li're »vaʃa:r«, parɛ'sø, fene'ɑ̃; ki s etɑ̃ parɛsøz'mɑ̃ kɔm yn 'vaʃ, o ljø də trava'je. »'vaʃ«, ki s 'vɑ̃ a la pɔ'lis; mu'ʃa:r«. »'mɔ:r o 'vaʃ« sə 'di dɑ̃z œ̃ sɛrtɛ̃ 'mɔ̃:d. mɛ 'tut la kɛs'tjɔ̃ ɛ sɛl 'si: kɔ'mɑ̃ krɛ̃k̬'bi:j l a t i 'di? e 'mɛ:m, 'l a t i 'di? pɛrmɛte 'mwa, me'sjø, d ɑ̃ du'te. ʒə n sup'sɔn l aʒɑ̃ ma'tra d okyn mɔ'vɛ:z̥ pɑ̃'se. mɛ il akɔ̃'pli, kɔm nu l avɔ̃ 'di, yn 'tɑ:ʃ pe'nibl̥. il ɛ par'fwa fati'ge,

ɛkse'de, syrmə'ne. dɑ̃ se kɔ̃di'sjɔ̃ i pø avwar e'te la vik'tim d yn 'sortə d alysinɑ'sjɔ̃ də l wi. e kɑ̃t i vjɛ̃ vu 'di:r, me'sjø, kə l dɔk'tœ:r david ma'tjø, ɔfi'sje d la leʒjɔ̃ d ɔ'nœ:r, mɛtsɛ̃ ɑ̃ 'ʃɛf də l ɔpi'tal ɑ̃brwaz pa're, œ̃ 'prɛ̃:s də la 'sjɑ̃:s e œ̃n 'ɔm dy 'mɔ̃:d, a kri'je »'mɔ:r o 'vaʃ«, nu sɔm bjɛ̃ fɔr'se də rkɔ'nɛ:trə kə ma'tra ɛt ɑ̃ 'prwɑ a la mala'di d l ɔpsɛ'sjɔ̃ 'e, si l 'tɛrmə n ɛ pɑ trɔ 'fɔ:r, o de'li:r də la pɛrseky'sjɔ̃. e alɔr 'mɛ:m kə krɛ̃k'bi:j ɔrɛ kri'je »'mɔ:r o 'vaʃ«, i rɛstrɛt a sa'vwa:r si s mo 'a, dɑ̃ sa 'buʃ, lə karak'tɛ:r d œ̃ de'li. krɛk'bi:j ɛ l ɑ̃fɑ̃ naty'rɛl d yn mar'ʃɑ̃:d ɑ̃by'lɑ̃:t, pɛr'dy d ɛ̃kɔ̃'dɥit e d bwa'sɔ̃, il ɛ 'ne alkɔ'lik. vu l vwaje i'si abry'ti par swasɑ̃t 'ɑ̃ d mi'zɛ:r. me'sjø, vu di're k il ɛt 'irrɛspɔ̃'sabl.

'mɛ:trə lə'mɛrl s a'si e mə'sjø l prezidɑ̃ bu-'riʃ 'ly ɑ̃trə se 'dɑ̃ œ̃ ʒyʒ'mɑ̃ ki kɔ̃dɑ'nɛ ʒe'ro:m krɛ̃k'bi:j a 'kɛ̃:z 'ʒu:r də pri'zɔ̃ e sɛ̃kɑ̃t 'frɑ̃ d a'mɑ̃:d. lə triby'nal avɛ fɔ̃de sa kɔ̃vik'sjɔ̃ syr lə temwa'ɲa:ʒ də l aʒɑ̃ ma'tra.

'mne par le lɔ̃ ku'lwa:r 'sɔ̃:brə dy pa'lɛ, krɛ̃k'bi:j rəsɑ̃'ti œ̃n im'mɑ̃:s bəzwɛ̃ d sɛ̃pa'ti. i s tur'na vɛr lə gard də pa'ri ki l kɔ̃dɥi'zɛ e l apla 'trwɑ 'fwa:

— si'pal! . . . si'pal . . 'ɛ̃? si'pal! . . .

e i supi'ra:

— i j a sœlmɑ̃ kɛ̃z ′ʒu:r, si ɔ̃ m avɛ ′di k i m ari′vrɛ s k i m a′ri:v! . . .

′pɥi i ′fi sɛt reflɛk′sjɔ̃:

— i parl ′trɔ ′vit, se me′sjø. i parl ′bjɛ̃, mɛ i parl ′trɔ ′vit. ɔ̃ pø pɑ s ɛspli′ke avɛk ′ø . . . si′pal, vu truve ′pɑ k i parl ′trɔ ′vit?

mɛ l sɔl′da mar′ʃɛ sɑ̃ re′pɔ̃:drə ni turne la ′tɛ:t. krɛ̃k′bi:j lɥi dmɑ̃′da:

— pur′kwa k vu m repɔ̃de ′pɑ?

e l sɔl′da garda l si′lɑ̃:s. e krɛ̃k′bi:j lɥi ′di avɛk amɛr′tym:

— ɔ̃ ′parl ′bjɛ̃ a œ̃ ′ʃjɛ̃. pur′kwa k vu m parle ′pɑ? vuz uvre ʒamɛ la ′buʃ? vuz ave dɔ̃ pɑ ′pœ:r k ɛl ′py?

krɛ̃k′bi:j dəvɑ̃ l ɔpi′njɔ̃.

krɛ̃k′bi:j, sɔrti d̥ pri′zɔ̃, pusɛ sa vwa′ty:r ry mɔ̃′martr ɑ̃ kri′jɑ̃: ′de ′ʃu, ′de na′vɛ, ′de ka′rɔt! i n avɛ ′ni ɔr′gœ:j, ′ni ′hɔ̃:t də sɔ̃n avɑ̃′ty:r. i n ɑ̃ gardɛ ′pɑ œ̃ suvnir pe′nibl̥. sa ′tnɛ dɑ̃ sɔ̃n ɛs′pri dy te′ɑ:tr̥, dy vwa′ja:ʒ e dy ′rɛ:v. il etɛ syrtu kɔ̃′tɑ̃ d mar′ʃe dɑ̃ la ′bu, syr lə pa′ve d la ′vil, e d ′vwa:r syr sa ′tɛ:t lə ′sjɛl tut ɑ̃n ′o e ′sal kɔm lə rɥi′so, lə ′bɔ̃ ′sjɛl də sa ′vil. i s arɛ′tɛ a tu le kwɛ̃ d ′ry pur bwar œ̃ ′vɛ:r; ′pɥi libr e ʒwa′jø, ɛjɑ̃ kra′ʃe dɑ̃ se ′mɛ̃ pur ɑ̃ lybri′fje la ′po:ɱ ka′lø:z, il ɑ̃pɔ′ɲɛ le brɑ̃′ka:r e

pu'sɛ la ʃa'ʁɛt, tɑ̃dis 'kœ, dvɑ̃ 'lɥi, le mwa'no, kɔm 'lɥi matinø e 'po:vr̥, ki ʃɛr'ʃɛ lœr 'vi syr la ʃo'se, s ɑ̃vɔlɛ ɑ̃ 'ʒɛrb avɛk sɔ̃ 'kri fami'lje: 'de 'ʃu, 'de na'vɛ, 'de ka'rɔt. yn 'vjɛ:j mena'ʒɛ:r, ki s etɛt aprɔ'ʃe, lɥi di'zɛ ɑ̃ tɑ'tɑ̃ de sɛl'ri:

— kɛ s ki vuz ɛ dɔ̃ ari've, pɛr krɛ̃ǩ'bi:j? i j a bjɛ̃ 'trwɑ 'smɛn k ɔ̃ n vuz a pɑ 'vy. vuz avez ete ma'lad? vuz ɛt œ̃ pø 'pɑ:l.

— ʒ va vu 'di:r, mam ma'jɔʃ, ʒ e fɛ l rɑ̃'tje 'rjɛ̃ n ɛ ʃɑ̃'ʒe dɑ̃ sa 'vi, a sla 'prɛ k i va ʃe l trɔ'kɛ ply su'vɑ̃ kə d abi'tyd, pars k il a l i'de k s ɛ 'fɛ:t. i 'rɑ̃:tr œ̃ pø 'ge dɑ̃ sa su'pɑ̃:t. etɑ̃'dy dɑ̃ lə ply'ma:r, i ra'mɛn syr 'lɥi le 'sak kə lɥi a prɛ'te l marʃɑ̃ d ma'rɔ̃ dy 'kwɛ̃ e ki lɥi 'sɛrv də kuvɛr'ty:r, e i 'sɔ̃:ʒ »la pri'zɔ̃, i n j a 'pɑ a s 'plɛ̃:dr̥; ɔ̃n j a 'tu s k i vu 'fo. 'mɛ ɔ̃n ɛ tu d mɛm 'mjø ʃe 'swa.«

sɔ̃ kɔ̃tɑ̃t'mɑ̃ fy d̥ 'kurtə dy're. i s apɛrsy 'vit kə le kli'jɑ̃:t lɥi fəzɛ 'gri:z 'min.

— de 'bo sɛl'ri, mam kwɛ̃'tro!

— i n mə fo 'rjɛ̃.

— kɔ'mɑ̃ k i n vu fo 'rjɛ̃? vu vi've purtɑ̃ 'pɑ d l ɛr dy 'tɑ̃.

e madam kwɛ̃'tro, sɑ̃ lɥi fɛr də re'pɔ̃:s, rɑ̃'trɛ fjɛr'mɑ̃ dɑ̃ la 'grɑ̃:d bulɑ̃ʒ'ri dɔ̃t ɛl etɛ la pa'trɔn. le buti'kjɛ:r e le kɔ̃'sjɛrʒ, na'gɛ:r asi'dy otur də sa vwa'ty:r vɛrdwajɑ̃t e flœ'ri, mɛ̃t'nɑ̃ š detur'nɛ də 'lɥi. parvə'ny a la kɔrdɔn'ri d l ɑ̃ʒ gar'djɛ̃,

k j ɛ l 'pwɛ̃ u komɑ̃'sɛ:r sez avɑ̃'ty:r ʒydi'sjɛ:r, il a'pla:

— mam ba'ja:r, mam ba'ja:r, vu m də've kɛ̃z̥ 'su d 'l o:trə 'fwa.

mɛ madam ba'ja:r, ki sjɛ'ʒɛ a sɔ̃ kɔ̃'twa:r nə dɛɲa 'pɑ turne la 'tɛ:t.

'tut la ry mɔ̃'martrə sa'vɛ kə l pɛr krɛ̃k̬'bi:j sɔr'tɛ d pri'zɔ̃, e 'tut la ry mɔ̃'martrə nə l konɛsɛ 'ply. lə 'brɥi d̥ sa kɔ̃danɑ'sjɔ̃ etɛ parvə'ny ʒysk o fo'bu:r e a 'l ɑ̃:glə tymyl'tɥø d la ry ri'ʃe. 'la, vɛr mi'di, il apɛr'sy madam 'lɔ:r, sa 'bɔn e fi'dɛl kli'jɑ̃:t, pɑ̃'ʃe syr la vwa'ty:r dy pti mar'tɛ̃. ɛl tɑ'tɛ œ̃ 'gro 'ʃu. se 'ʃvø brijɛt o sɔ'lɛ:j kom d abɔ̃'dɑ̃ fil 'd ɔ:r larʒəmɑ̃ tɔr'dy. e l pəti mar'tɛ̃, œ̃ 'pɑ grɑ̃'ʃo:z, œ̃ 'sal ko'ko, lɥi ʒy'rɛ la 'mɛ̃ syr sɔ̃ 'kœ:r, k i n j avɛ 'pɑ ply bɛl marʃɑ̃'di:z kə la 'sjɛn. a sə spɛk'taklə lə 'kœ:r də krɛ̃k̬'bi:j sə deʃi'ra. i pu'sa sa vwa'ty:r syr 'sɛl dy pti mar'tɛ̃ e 'di a madam 'lɔ:r, d yn vwa plɛ̃'ti:v e bri'ze:

— s ɛ 'pɑ 'bjɛ̃ də m fɛr dez ɛ̃fideli'te!

madam 'lɔ:r, kom ɛl lə rkonɛ'sɛ ɛl 'mɛ:m, n etɛ 'pɑ dy'ʃɛs. s n ɛ 'pɑ dɑ̃ l 'mɔ̃:d k ɛl s etɛ 'fɛ yn i'de dy panje a sa'lad e dy de'po. mɛ ɔ̃ pø ɛtr ɔ'nɛ:t dɑ̃ 'tu lez e'ta, pɑ 'vrɛ? ʃa'kœ̃ a sɔ̃n amur 'prɔpr, e l ɔ̃ n ɛm 'pɑ avwar a'fɛ:r a œ̃n ɛ̃divi'dy ki 'sɔ:r də pri'zɔ̃. ɔ'si n repɔ̃dit

'ɛl a krɛ̃k̬'bi:j k ɑ̃ simy'lɑ̃ œ̃ ho l 'kœ:r. e l vjø marʃɑ̃ ɑ̃by'lɑ̃, rəsɑ̃'tɑ̃ l a'frɔ̃, hyr'la:

— 'desale, 'va!

madam 'lɔ:r ɑ̃ lɛsa tɔ̃'be sɔ̃ ʃu 'vɛ:r e s ekri'ja:

— 'e:, va 'dɔ̃, 'vjø 'ʃval də 'rtu:r! sa 'sɔ:r də pri'zɔ̃ e sa ɛ̃'sylt le pɛr'sɔn!

krɛ̃k̬'bi:j, s il avɛt ete d̥ sɑ̃ 'frwɑ, n ɔrɛ ʒa'mɛ rprɔ'ʃe a madam 'lɔ:r sa kɔ̃di'sjɔ̃. i savɛ 'trɔ k ɔ̃ n fɛ 'pɑ s k ɔ̃ 'vø dɑ̃ la 'vi, k ɔ̃ n ʃwazi 'pɑ sɔ̃ me'tje, e k i j a dy bɔ̃ 'mɔ̃:d̥ par'tu. il avɛ ku'tym d iɲɔ're saʒ'mɑ̃ s kə fəzɛ ʃez 'ɛl se kli'jɑ̃:t, e i n mepri'zɛ pɛr'sɔn. 'mɛ il etɛ 'hɔ:r də 'lɥi. i dɔ'na par 'trwɑ 'fwa a madam 'lɔ:r le 'nɔ̃ də desa'le, də ʃa'rɔɲ e də ru'ly:r. œ̃ sɛrklə d̥ ky'rjø s fɔr'ma otur də madam 'lɔ:r e də krɛk̬'bi:j, ki eʃɑ̃'ʒɛ:r ɑ̃'kɔ:r plyzjœrz ɛ̃'ʒy:r osi sɔla'nɛl kə le prə'mjɛ:r, e ki yst egrə'ne tu dy 'lɔ̃ lœr ʃa'plɛ, si œ̃n a'ʒɑ̃ sudɛnmɑ̃ apa'ry n lez a'vɛ, par sɔ̃ si'lɑ̃:s e sɔ̃n immɔbili'te, rɑ̃'dy tut a 'ku osi 'mɥɛ e immɔ'bil kə 'lɥi. i s sepa'rɛ:r. mɛ sɛt 'sɛ:n aʃ'va d̥ 'pɛrdrə krɛ̃k̬'bi:j dɑ̃ l ɛs'pri dy fobur mɔ̃'martr e d la ry ri'ʃe.

le kɔ̃se'kɑ̃:s.

e l vjɛj 'ɔm alɛ marmɔ'nɑ̃:

— pur 'sy:r kə s ɛt yn mɔ'ry. e 'mɛ:m i j a 'pɑ ply mɔ'ry k sɛt fam 'la.

mɛ dɑ̃ l 'fɔ̃ d̥ sɔ̃ 'kœ:r, sə n ɛ pɑ də 'sla k i lɥi fə'zɛ œ̃ 'rprɔʃ. i n la meprizɛ 'pɑ 'd ɛ:trə s k ɛl e'tɛ. il l ɑ̃n ɛsti'mɛ ply'to, la sa'ʃɑ̃ ekonɔmı e rɑ̃'ʒe. otrə'fwa i ko'zɛ tu 'dø vɔlɔ̃'tje ɑ̃'sɑ̃:bl̥. ɛl lɥi par'lɛ d̥ se pa'rɑ̃ kj abi'tɛ la kɑ̃'paɲ. e i fɔr'mɛ tu 'dø l 'mɛ:m 'vø d̥ kylti've œ̃ pti ʒar'dɛ̃ e d el've de 'pul. s etɛt yn 'bɔn kli'jɑ̃:t. də la 'vwa:r aʃte de 'ʃu o pti mar'tɛ̃, œ̃ 'sal ko'ko, œ̃ 'pɑ grɑ̃'ʃo:z, il ɑ̃n avɛ 'rsy œ̃ 'ku dɑ̃ l ɛstɔ'ma; e kɑ̃t il l avɛ 'vy fəzɑ̃ 'min də l mepri'ze, la mu'tard lɥi avɛ mɔ̃te o 'ne, e 'dam!

lə pi 's ɛ k ɛl n etɛ 'pɑ la 'sœl ki l trɛ'ta kɔm œ̃ ga'lø. pɛr'sɔn nə vulɛ 'ply l kɔ'nɛ:tr̥. 'tu kɔm madam 'lɔ:r, madam kwɛ̃'tro la bulɑ̃'ʒɛ:r, madam ba'ja:r də l ɑ̃ʒ gar'djɛ̃ lə mepri'zɛ e lə rpu'sɛ. 'tut la sɔsje'te, 'kwa.

a'lɔ:r! pas k ɔ̃n avɛt ete 'mi pur kɛ̃z 'ʒu:r a 'l ɔ̃:br, ɔ̃ n etɛ ply 'bɔ̃ sœlmɑ̃ a 'vɑ̃:drə de pwa'ro! ɛ s kə s etɛ 'ʒyst? ɛ s k i j a'vɛ dy bɔ̃ 'sɑ̃:s a fɛr mu'ri:r də 'fɛ̃ œ̃ brav 'ɔm pas k il avɛt y de difikyl'te avɛk le 'flik? si i n puvɛ ply 'vɑ̃:drə se le'gym, i n avɛ 'ply k a krə've.

kɔm lə 'vɛ̃ mal trɛ'te i tur'nɛt a 'l ɛ:gr̥. aprɛz avwar 'y »de 'mo« avɛk madam 'lɔ:r, il ɑ̃n a'vɛ mɛ̃t'nɑ̃ avɛk tu l 'mɔ̃:d. pur œ̃ 'rjɛ̃ i di'zɛ lœr 'fɛt o ʃa'lɔ̃:d e sɑ̃ mɛtrə də 'gɑ̃, ʒ vu 'pri d lə 'krwɑ:r. si ɛl tɑ'tɛ œ̃ pø lɔ̃'tɑ̃ la marʃɑ̃'di:z, i lez a'plɛ proprə'mɑ̃ 'rɑ:løz e 'py:re; parɛj'mɑ̃ ʃe

l trɔ'kɛ, il ɑ̃gœ'lɛ le kama'rad. sɔ̃n a'mi, l marʃɑ̃ d ma'rɔ̃ ki n lə rkɔnɛsɛ 'ply, dekla'rɛ kə s sa'kre pɛr krɛ̃k'bi:j etɛt œ̃ 'vrɛ pork e'pik. ɔ̃ n pø lə 'nje, i dəv'nɛ ɛ̃kɔ̃'gry, mɔvɛ ku'ʃœ:r, mal ɑ̃bu'ʃe, 'fɔ:r ɑ̃ 'gœl. s ɛ 'kœ, truvɑ̃ la sɔsje'te ɛ̃par'fɛt, il avɛ 'mwɛ̃ d fasili'te k œ̃ profɛ'sœ:r də l ekɔl de sjɑ̃s mɔ'ral e pɔli'tik a ɛkspri'me sez i'de syr le viʂ dy sis'tɛ:m e syr le re'fɔrm nesɛ'sɛ:r, e k se pɑ̃'se n sə derulɛ 'pɑ dɑ̃ sa 'tɛ:t avɛk 'ɔrdr e 'mzy:r.

lə ma'lœ:r lə rɑ̃dɛt ɛ̃'ʒyst. i sə rvɑ̃'ʃɛ syr 'sø ki n lɥi vulɛ 'pɑ d 'mal e kɛlkə'fwa syr de ply 'fɛ:blə kə 'lɥi. yn 'fwa i dona yn 'ʒifl a al'fɔ̃:s, lə 'pti dy marʃɑ̃ d 'vɛ̃, ki lɥi avɛ dmɑ̃'de si l ɔ̃n etɛ 'bjɛ̃ a 'l ɔ̃:br̥. i l ʒi'fla e lɥi 'di:

— 'sal 'gɔs! s ɛ tɔ̃ 'pɛ:r ki dəvrɛt ɛtr a 'l ɔ̃:br o 'ljø d s ɑ̃ri'ʃi:r a vɑ̃d dy pwa'zɔ̃.

akt e pa'rɔl nə lɥi fəzɛ 'pɑ ɔ'nœ:r; 'ka:r, ɛ̃si k lə marʃɑ̃ d ma'rɔ̃ lə lɥi rmɔ̃'tra ʒystə'mɑ̃, ɔ̃ n dwa 'pɑ batr œ̃n ɑ̃'fɑ̃, 'ni lɥi rprɔ'ʃe sɔ̃ 'pɛ:r, k i n a 'pɑ ʃwa'zi.

i s etɛ mi a 'bwa:r. 'mwɛ̃ i gɑ'ɲɛ d ar'ʒɑ̃, 'ply i by'vɛ d o d 'vi. 'o:trəfwa ekɔ'nɔm e 'sobr̥, i s emɛrvɛ'jɛ lɥi 'mɛ:m də s ʃɑ̃ʒ'mɑ̃.

— ʒ e ʒa'mɛ ete frikɔ'tœ:r, dizɛt 'i. fo 'krwɑ:r k ɔ̃ dəvjɛ̃ 'mwɛ̃ rɛzɔ'nabl ɑ̃ vjɛji'sɑ̃.

par'fwa i ʒyʒɛ sevɛr'mɑ̃ sɔ̃n ɛ̃kɔ̃'dɥit e sa pa'rɛs:

— mɔ̃ 'vjø krɛ̃k'bi:j, t ɛ ply 'bɔ̃ k pur lə've l 'kud.

par'fwa i s trɔ̃'pɛ lɥi 'mɛ:m e s pɛrsɥa'dɛ k i by'vɛ par bə'zwɛ̃:

— 'fo kɔm 'sa d̥ tɑ̃z ɑ̃ 'tɑ̃, kə ʒ 'bwa:v œ̃ 'vɛ:r pur mə dɔne de 'fɔrs e pur mə rafrɛ'ʃi:r. 'sy:r kə ʒ e kɛk 'ʃo:z də bry'le dɑ̃ l ɛ̃te'rjœ:r. e i j a ɑ̃'kɔ:r kə la bwa'sɔ̃ kɔm rafrɛʃis'mɑ̃.

su'vɑ̃ i lɥi ari'vɛ d mɑ̃'ke a la kri'je mati'nal e i n sə furnisɛ 'ply kə d marʃɑ̃'di:z ava'rje k ɔ̃ lɥi li'vrɛ a kre'di. œ̃ 'ʒu:r, sə sɑ̃'tɑ̃ le 'ʒɑ̃:b 'mɔl e l 'kœ:r 'lɑ, i lɛ'sa sa vwa'ty:r dɑ̃ la 'rmi:z e pɑ'sa tut la 'sɛ̃:t ʒur'ne a tur'ne otur də l e'tal də madam 'ro:z, la tri'pjɛ:r, e dvɑ̃ 'tu le trɔ'kɛ de 'hal. lə 'swa:r, a'si syr œ̃ pa'nje, i sɔ̃'ʒa, e il y kɔ̃'sjɑ̃:s də sa deʃe'ɑ̃:s. i s ra'pla sa 'fɔrsə prə'mjɛ:r e sez ɑ̃'tik tra'vo, se 'lɔ̃:ĝ fa'tig e se 'gɛ̃ œ'rø, se 'ʒu:r inɔ̃'brabl, e'go e plɛ̃, le sɑ̃ 'pɑ, la 'nɥi, syr lə kɑ'ro de 'hal, ɑ̃n atɑ̃'dɑ̃ la kri'je, le le'gym ɑ̃l've par bra'se e rɑ̃'ʒe avɛk 'a:r dɑ̃ la vwa'ty:r, lə pti 'nwa:r də la mɛr teɔ'dɔ:r ava'le 'tu 'ʃo d œ̃ 'ku, o pje 'lve, le brɑ̃'ka:r ɑ̃pɔ'ɲe sɔlid'mɑ̃; sɔ̃ 'kri vigu'rø kɔm lə 'ʃɑ̃ dy 'kɔk, deʃi'rɑ̃ l ɛr mati'nal, sa 'kurs par le ry pɔpy'lø:z, 'tut sa 'vi inɔ'sɑ̃:t e 'ryd də ʃval y'mɛ̃, ki dyrɑ̃t œ̃ dmi 'sjɛklə pɔr'ta, syr sɔ̃n e'tal ru'lɑ̃, o sita'dɛ̃ bryle d 'vɛ:j e d̥ su'si,

la 'frɛ:ʃ mwa'sɔ̃ de ʒar'dɛ̃ pɔta'ʒe. e səkwɑ̃ la 'tɛ:t i supi'ra:

— 'nɔ̃! ʒ e 'ply l ku'ra:ʒ kə ʒ a'vɛ. ʒ̊ sɥi fi'ni. 'tɑ̃ va la 'kryʃ a 'l o k a la 'fɛ̃ ɛl sə 'kɑ:s. e 'pɥi, dəpɥi mɔ̃n a'fɛ:r ɑ̃ ʒys'tis, ʒə n e 'ply l mɛm karak'tɛ:r. ʒ̊ sɥi 'ply l mɛm 'ɔm, 'kwa!

ɑ̃'fɛ̃ il etɛ demɔrali'ze. œ̃n 'ɔm dɑ̃ sɛt eta 'la, otɑ̃ 'di:r kə s ɛt œ̃n 'ɔm par 'tɛ:r e ɛ̃ka'pablə də sə rlə've. tu le 'ʒɑ̃ ki 'pɑ:s lɥi pil də'sy.

le 'dɛrnjɛr kɔ̃se'kɑ̃:s.

la mi'zɛ:r 'vɛ̃, la 'nwa:r mi'zɛ:r. lə 'vjø marʃɑ̃ ɑ̃by'lɑ̃ ki rapɔr'tɛ otrə'fwa dy fobur mɔ̃'martrə le 'pjɛs̬ də 'sɑ̃ 'su a plɛ̃ 'sak, mɛ̃t'nɑ̃ n avɛ 'ply œ̃ 'rɔ̃. s etɛ l i'vɛ:r. ɛkspyl'se d̥ sa su'pɑ̃:t, i ku'ʃa su de ʃa'rɛt, dɑ̃z yn rə'mi:z. le 'plɥi etɑ̃ tɔ̃'be pɑ̃dɑ̃ vɛ̃t 'katrə 'ʒu:r, lez e'gu debɔr'dɛ:r e la 'rmi:z fyt inɔ̃'de.

akru'pi dɑ̃ sa vwa'ty:r, od̥'sy dez 'o ɑ̃pwazɔ'ne, ɑ̃ kɔ̃pa'ɲi dez arɛ'ɲe, de 'ra e de ʃa fame'lik, i sɔ̃'ʒɛ dɑ̃ 'l ɔ̃:br̥. n ɛjɑ̃ 'rjɛ̃ mɑ̃'ʒe d la ʒur'ne e n ɛjɑ̃ 'ply pur sə ku'vri:r le 'sak̬ dy marʃɑ̃ d ma'rɔ̃, i s ra'pla le 'dø 'smɛn dyrɑ̃ le'kɛl lə guvɛrnə'mɑ̃ lɥi avɛ dɔne l 'vi:vr e l ku'vɛ:r. il ɑ̃vja l 'sɔ:r de prizɔ'nje ki n 'sufrə 'ni dy 'frwɑ 'ni d la 'fɛ̃, e i lɥi vɛ̃t yn i'de:

— 'piskə z̊ kɔ'nɛ l 'tryk, pur'kwa kə ʒ m ɑ̃ sɛrvirɛ 'pɑ?

i s lə'va e sɔr'ti dɑ̃ la 'ry. i n etɛ 'gɛ:r ply də 'ɔ̃:z 'œ:r. i fə'zɛ œ̃ tɑ̃ 'ɛ:gr e 'nwa:r. yn 'brɥin tɔ̃'bɛ, ply 'frwɑd e ply pene'trɑ̃:t kə la 'plɥi. də 'ra:r pɑ'sɑ̃ s ku'lɛ o 'rɑ de 'my:r.

krɛk̬'bi:j lɔ̃'ʒa l e'gli:z̥ sɛ̃t øs'taʃ e tur'na dɑ̃ la ry mɔ̃'martr̥. ɛl etɛ de'zɛrt. œ̃ gardjɛ̃ d la 'pɛ sə tnɛ plɑ̃'te syr lə trɔ'twa:r, o 'ʃvɛ d l e'gli:z, suz œ̃ bɛk̬ də 'gɑ:z, e l ɔ̃ vwa'jɛ, otur də la 'flɑ:m, tɔ̃'be yn pətit plɥi 'rus. l a'ʒɑ̃ la rsə'vɛ syr sɔ̃ kapy'ʃɔ̃, il avɛ 'l ɛ:r trɑ̃'si, 'mɛ, 'swa k i prefe'rɛ la ly'mjɛ:r a 'l ɔ̃:br̥, 'swa k i fy 'lɑ d mar'ʃe, i rɛs'tɛ su sɔ̃ kɑ̃de'lɑ:br, e pø'tɛ:trə s ɑ̃ fə'zɛt i œ̃ kɔ̃pa'ɲɔ̃, œ̃n a'mi. sɛt 'flɑ:m trɑ̃'blɑ̃:t e̥tɛ sɔ̃ 'sœl ɑ̃trə'tjɛ̃ dɑ̃ la 'nɥi soli'tɛ:r. sɔ̃n 'immɔbili'te nə parɛsɛ 'pɑ tut a fɛ y'mɛn; lə rə'flɛ d̥ se 'bɔt syr lə trɔ'twa:r mu'je, ki sɑ̃blɛ œ̃ 'lak, lə prolɔ̃'ʒɛ ɛ̃ferjœr'mɑ̃ e lɥi donɛ d 'lwɛ̃ l as'pɛ d œ̃ 'mɔ̃:str ɑ̃fi'bi, a dmi sɔr'ti dez 'o. də ply 'prɛ, ɑ̃kapyʃɔ'ne e ar'me, il avɛ 'l ɛ:r mona'kal e mili'tɛ:r. le gro 'trɛ d̥ sɔ̃ vi'za:ʒ, ɑ̃kɔr gro'si par 'l ɔ̃:brə dy kapy'ʃɔ̃, etɛ pɛ'zibl e 'trist. il avɛt yn mus'taʃ e'pɛ:s, 'kurt e 'gri:z. s etɛt œ̃ 'vjø sɛr'go, œ̃n 'ɔm d yn karɑ̃tɛn d a'ne.

krɛ̃k̬'bi:j s aprɔʃa dus'mɑ̃ də 'lɥi e d yn 'vwa ezitɑ̃t e 'fɛ:blə lɥi 'di:

— 'mɔ:r o 'vaʃ!

'pɥi il atɑ̃di l e'fɛ də sɛt pa'rɔl kɔ̃sa'kre. 'mɛ ɛl nə fy sɥi'vi d okœ̃n e'fɛ. lə sɛr'go rɛsta immɔ'bil e 'mɥɛ, le 'bra krwɑ'ze su sɔ̃ mɑ̃to 'ku:r. sez 'jø grɑ̃z u'vɛ:r e ki lɥi'zɛ dɑ̃ 'l ɔ̃:brə rəgar'dɛ krɛ̃k'bi:j avɛk tris'tɛs, viʒi'lɑ̃:s e me'pri.

krɛ̃k'bi:j, etɔ'ne, mɛ gardɑ̃t ɑ̃'kɔ:r œ̃ 'rɛst də rezɔly'sjɔ̃, balby'sja:

— 'mɔ:r o 'vaʃ! kə ʒ vuz e 'di.

i j 'yt œ̃ 'lɔ̃ si'lɑ̃:s dyrɑ̃ lə'kɛl tɔ̃'bɛ la 'plɥi fin e 'rus e rɛ'ɲɛ 'l ɔ̃:brə gla'sjal. ɑ̃fɛ̃ l sɛr'go par'la:

— s n ɛ 'pɑ a 'di:r . . . pur 'sy:r e sɛr'tɛ̃ kə s n ɛ 'pɑ a 'di:r. a vɔtr 'ɑ:ʒ ɔ̃ dəvrɛt avwar 'ply d kɔnɛ'sɑ̃:s . . . pɑ'se vɔt ʃə'mɛ̃.

— pur'kwa k vu m arɛte 'pɑ? dmɑ̃'da krɛ̃k-'bi:j.

lə sɛr'go səkwa la 'tɛ:t su sɔ̃ kapy'ʃɔ̃ y'mid:

— si i falɛ ɑ̃pɔ'ɲe tu le pwa'vro ki di:z s k i n ɛ 'pɑ a 'di:r, j ɑ̃n ɔ'rɛ d l u'vra:ʒ! . . . e d 'kwa k sa sɛrvi'rɛ?

krɛ̃k'bi:j akɑ'ble par sə de'dɛ̃ maɲa'nim də-mœ'ra lɔ̃'tɑ̃ sty'pid e 'mɥɛ, le 'pje dɑ̃ l rɥi'so. ɑvɑ̃ d par'ti:r, il esɛ'ja d s ɛkspli'ke:

— s etɛ 'pɑ pur 'vu k ʒ e 'di »'mɔ:r o 'vaʃ!«, s etɛ pɑ 'plys pur 'l œ̃ k pur 'l otr, kə ʒ l e 'di. s e'tɛ pur yn i'de.

lə sɛr'go repɔ̃di avɛk yn ɔs'tɛ:r du'sœ:r:

— kə s 'swa:j pur yn i'de u pur 'o:trə 'ʃo:z,

sə n etɛ ′pɑ a ′di:r, pas ′kœ, kɑ̃t œ̃n ′om fɛ sɔ̃ də′vwa:r e k il ɑ̃′dy:r bjɛ̃ de su′frɑ̃:s, ɔ̃ n dwa ′pɑ l ɛ̃syl′te par de pa′rɔl fy′til . . . ʒə vu rei′tɛ:r də pɑ′se vɔt ʃə′mɛ̃.

krɛ̃k′bi:j, la ′tɛ:t ′bɑ:s e le ′bra ba′lɑ̃, s ɑ̃fɔ̃-′sa su la ′plɥi dɑ̃ ′l ɔ̃:br.

(anatɔl ′frɑ̃:s: krɛ̃k′bi:j.)

a ′ʃval.

le ′po:vrə ′ʒɑ̃ vi·′vɛ pe·niblə′mɑ̃ de ptiz a-pwɛ̃·t′mɑ̃ dy ma·′ri. døz ɑ̃·′fɑ̃ etɛ ′ne dəpɥi lœr ma′rja:ʒ, e la ′ʒɛ:n prə′mjɛ:r etɛ dəv′ny yn də se mizɛ·r ′œ̃:blə, vwa′le, hɔ̃·′tø:z, yn mi′zɛ:r də famij ′nobl̥, ki vø tə′ni:r sɔ̃ ′rɑ̃ kɑ̃ ′mɛ:m.

ɛk′tɔ:r də gri′blɛ̃ avɛt ete el′ve ɑ̃ prɔ′vɛ̃:s, dɑ̃ l ma′nwa:r patɛr′nɛl, par œ̃ vjɛ·j a′be pre-sɛp′tœ:r. ɔ̃ n etɛ pɑ ′riʃ, mɛ ɔ̃ vivɔ′tɛ ɑ̃ gar′dɑ̃ lez apa′rɑ̃:s.

′pɥi, a vɛ̃t ′ɑ̃, ɔ̃ lɥi avɛ ʃɛr′ʃe yn po·zi′sjɔ̃, e il etɛt ɑ̃·tre kɔ′mi a ′kɛ̃:z̥ sɑ̃ ′frɑ̃ o minis′tɛ:r də la ma′rin. il avɛt e′ʃwe syr sɛt e′kœ:j kom tu ′sø ki n sɔ̃ ′pwɛ̃ prepa′re d bɔn ′œ:r o ′ryd kɔ̃·′ba d la ′vi, tu ′sø ki ′vwa l ɛgzis′tɑ̃:s a tra-vɛ·r œ̃ nɥ′a:ʒ, ki i′ɲɔ:r le mwa′jɛ̃ e le rezis′tɑ̃:s, ɑ̃ ki ɔ̃ n a pɑ devlɔ′pe dɛ l ɑ̃·′fɑ̃:s dez apti′tyd spe′sjal, de fakyl′te partiky′ljɛ:r, yn ′ɑ:pr enɛr′ʒi

a la 'lyt, tu 'sø a ki ɔ̃ n a pɑ 'rmi yn 'arm u œ̃n u'ti dɑ̃ la 'mɛ̃.

se 'trwɑ prəmjɛrz a'ne o by·'ro fyrt ɔ'ribl̥.

il avɛ rtru·'ve kɛlkəz a'mi d̥ sa fa'mi:j, 'vjɛ:j 'ʒɑ̃ atar'de e 'pø fɔrtyne o·'si, ki vi·'vɛ dɑ̃ le ry 'nɔblə, le 'tristə 'ry dy fo·bur sɛ̃ ʒɛr'mɛ̃, e i s etɛ 'fɛ œ̃ 'sɛrklə də kɔnɛ'sɑ̃:s.

etrɑ̃·'ʒe a la vi mɔ'dɛrn, 'œ̃:bl e 'fjɛ:r, sez aristɔ'krat nesɛsi'tø abi'tɛ lez e'ta:ʒ el've də mɛ·zɔ̃z ɑ̃·dɔr'mi. dy hot ɑ̃ 'bɑ d̥ se 'dmœ:r, le lɔka'tɛ:r etɛ ti'tre, mɛ l ar'ʒɑ̃ sɑ̃·blɛ 'ra:r o prə'mje kom o si·'zjɛm.

lez etɛr'nɛl preʒy·'ʒe, la preɔkypɑ·'sjɔ̃ dy 'rɑ̃, lə su'si də n pɑ de'ʃwa:r, hɑ̃·'tɛ se fa'mi:j o·trə-fwa bri'jɑ̃:t, e rɥi'ne par l inak'sjɔ̃ dez 'ɔm. ɛk'tɔ:r də gri'blɛ̃ rɑ̃·kɔ̃·'tra dɑ̃ s 'mɔ̃:d yn ʒœn 'fi:j 'nɔbl e 'po:vrə kɔm 'lɥi e l epu·'za.

iz 'y:r dø·z ɑ̃·'fɑ̃ ɑ̃ katr 'ɑ̃.

pɑ̃·dɑ̃ katr a'ne ɑ̃·'kɔ:r, sə me'na:ʒ, harsə'le par la mi'zɛ:r, nə kɔ'ny 'd o:trə distrak'sjɔ̃ k la prɔm'nad o ʃɑ̃z eli'ze l di'mɑ̃:ʃ e kɛlkə swa·'re o te'ɑ:tr̥, yn u dø par i'vɛ:r, 'grɑ:s a de bijɛ d̥ fa'vœ:r ɔ'fɛ:r par œ̃ kɔl'lɛg.

'mɛ vwa'la kə vɛ·r lə prɛ̃·'tɑ̃ œ̃ tra'va:j syple-mɑ̃·'tɛ:r fy kɔ̃·'fje a l ɑ̃·plwa'je par sɔ̃ 'ʃɛf, e i 'rsy yn gratifikɑ·'sjɔ̃ də 'trwɑ sɑ̃ 'frɑ̃.

ɑ̃ rapɔr'tɑ̃ sɛt ar'ʒɑ̃ i di a sa 'fam:

— ma ʃɛ·r ɑ'rjɛt, i fo nuz ɔfri·r kɛlkə 'ʃo:z, par ɛg'zɑ̃:pl yn par'ti d̥ plɛ·zi:r pur lez ɑ̃·'fɑ̃.

e aprɛz yn 'lɔ̃:g disky'sjɔ̃ i fy desi'de k ɔ̃n i·rɛ deʒœ'ne a la kɑ̃·'paɲ.

— ma 'fwa, s ekrija ɛk'tɔ:r, yn 'fwa n ɛ pɑ ku'tym; nu lu·rɔ̃ œ̃ 'brɛk pur 'twa, le 'pti e la 'bɔn, e 'mwa ʒ̊ prɑ̃·'dre œ̃ 'ʃval o ma'nɛ:ʒ. sa m fra dy 'bjɛ̃.

e pɑ̃·dɑ̃ tut la 'smɛn ɔ̃ n par'la kə d l ɛks-kyr'sjɔ̃ prɔʒ̊'te.

ʃak 'swa:r ɑ̃ rɑ̃·trɑ̃ dy 'by·ro, ɛk'tɔ:r sɛ·zi'sɛ sɔ̃ fis ɛ·'ne, lə pla'sɛ a kalifur'ʃɔ̃ syr sa 'ʒɑ̃:b, e ɑ̃ l fəzɑ̃ so·'te d̥ 'tut sa 'fɔrs, i lɥi di·'zɛ:

— vwa'la kɔmɑ̃ i galɔ'pra, pa'pa, dimɑ̃·ʃ prɔ'ʃɛ̃, a la prɔm'nad.

e l ga'mɛ̃ tu l 'ʒu:r ɑ̃·fur'ʃɛ le 'ʃɛ:z e le trɛ·'nɛ o·tur də la 'sal ɑ̃ kri'jɑ̃:

— s ɛ pa'pa a da'da.

e la 'bɔn ɛl 'mɛ:m rəgardɛ mə'sjø d œ̃n 'œ:j emɛrvɛ'je, ɑ̃ sɔ̃·'ʒɑ̃ k il akɔ̃·paɲ'rɛ la vwa-'ty:r a 'ʃval; e pɑ̃·dɑ̃ 'tu le 'rpɑ ɛl l eku'tɛ parle d ekitɑ·'sjɔ̃, rakɔ̃·'te sez ɛksplwa d ʒɑ·'dis, ʃe sɔ̃ 'pɛ:r. o· il avɛt ete a 'bɔn e'kɔl, e yn 'fwa la 'bɛ:t ɑ̃·trə se 'ʒɑ̃:b, i n krɛɲɛ 'rjɛ̃, mɛ 'rjɛ̃!

i repe'tɛ a sa 'fam ɑ̃ sə frɔ'tɑ̃ le 'mɛ̃:

— si ɔ̃ puvɛ m dɔ'ne œ̃n ani'mal œ̃ pø difi-'sil, ʒə srɛ ɑ̃·ʃɑ̃·'te. ty vɛ·'ra kɔm ʒə 'mɔ̃:t; e si ty 'vø, nu rəvjɛ̃·'drɔ̃ par le ʃɑ̃z eli'ze o mɔ'mɑ̃

dy 'rtu:r dy 'bwa. kom nu frõ 'bon fi'gy:r, ʒə n srɛ pa fa·'ʃe d rã·kõ·'tre kɛlkœ̃ dy minis'tɛ:r. i n ã fo pa 'plys pur sə fɛ·r rɛspɛk'te de 'ʃɛf.

o ʒu·r 'di, la vwa'ty:r e l ʃə'val ari'vɛ:r ã mɛ·m 'tã dvã la 'pɔrt. i desã·'di o·si'to, pur ɛgzami'ne sa mõ·'ty:r. il avɛ fɛ 'kudrə de su'pje a sõ pã·ta'lõ e manœ'vrɛ yn kra'vaʃ aʃ'te la 'vɛ:j.

i 'lva e pal'pa, 'l yn aprɛ 'l o:trə, le katrə 'ʒã:b də la 'bɛ:t, ta·'ta l 'ku, le 'ko:t, le ʒa'rɛ, epru·'va dy 'dwa le 'rɛ̃, uvri la 'buʃ, ɛgzami'na le 'dã, dekla·ra sõn 'a:ʒ, e kom 'tut la fa'mi:j desã·'dɛ, i fi yn 'sɔrtə də pti 'ku:r teɔrik e pra-'tik syr lə 'ʃval ã ʒene'ral, e ã partiky'lje syr səlɥi 'la k i rkonɛ·'sɛ ɛksɛ'lã.

kã tu l 'mõ:d fy bjɛ̃ pla'se dã la vwa'ty:r, i veri'fja le 'sã:glə də la 'sɛl; pɥi s el'vã syr œ̃n etri'je, rətõ·'ba syr l ani'mal, ki s mit a dã·'se su la 'ʃarʒ e faji dezarsɔ'ne sõ kava'lje.

ɛk'tɔ:r e'my, ta·'ʃɛ də l kal'me.

— a'lõ, tu 'bo, mõn a'mi, tu 'bo.

'pɥi, kã l pɔr'tœ:r y 'rpri sa trã·kili'te e l pɔr'te sõn a'plõ, səlɥi 'si dmã·'da:

— ɛt õ 'prɛ?

tut le 'vwa repõ·'di:r:

— 'wi.

a'lɔ:r i komã·'da »ã 'rut«, e la kaval'kad s elwa'ɲa.

tu le 'rga:r etɛ tã·'dy syr 'lɥi. i trɔ'tɛ a

l ɑ̃·ˈglɛ:z ɑ̃n ɛgzaʒeˈrɑ̃ le ˈrso. a pɛn etɛt i rtɔ̃·ˈbe syr la ˈsɛl k i rbɔ̃·diˈsɛ kɔm pur mɔ̃·ˈte dɑ̃ l ɛsˈpɑ:s. suˈvɑ̃ i sɑ̃·blɛ ˈprɛ a s aˈbatrə syr la kriˈnjɛ:r, e i tnɛ sez ˈjø ˈfiks dəvɑ̃ ˈlɥi, ɛjɑ̃ la fiˈgy:r krisˈpe e le ˈʒu ˈpɑ:l.

sa ˈfam, garˈdɑ̃ syr se ˈʒnu ˈœ̃ dez ɑ̃·ˈfɑ̃ e la ˈbɔn ki pɔrtɛ ˈl o:tr̥, repeˈtɛ sɑ̃ ˈsɛ:s:

— ˈrəgarde paˈpa, ˈrəgarde paˈpa!

e le dø gaˈmɛ̃, gri·ˈze par lə mu·vˈmɑ̃, la ˈʒwa e l ɛ·r ˈvif, puˈsɛ de kri eˈgy. lə ˈʃval, efrɛˈje par se klaˈmœ:r, fiˈni par prɑ̃·drə lə gaˈlo, e pɑ̃·ˈdɑ̃ k lə kavaˈlje s efɔrˈsɛ d l arɛˈte, lə ʃaˈpo ru·la par ˈtɛ:r. i faˈly k lə kɔˈʃe desɑ̃·ˈdi d̥ sɔ̃ ˈsjɛ:ʒ pur ramɑ·ˈse sɛt kwaˈfy:r, e kɑ̃t ɛkˈtɔ:r l y ˈrsy d̥ se ˈmɛ̃, i s adrɛˈsa də ˈlwɛ̃ a sa ˈfam:

— ɑ̃·ˈpɛʃ dɔ̃ lez ɑ̃·ˈfɑ̃ d̥ krije kɔm ˈsa, ty m frɛ ɑ̃·pɔrˈte!

ɔ̃ deʒœˈna syr ˈl ɛrb, dɑ̃ l ˈbwɑ dy veziˈnɛ, avɛk le prɔvi·ˈzjɔ̃ depo·ˈze dɑ̃ le ˈkɔfr̥.

bjɛ̃ k lə kɔˈʃe pri ˈswɛ̃ de ˈtrwɑ ˈʃvo, ɛkˈtɔ:r a tu mɔˈmɑ̃ sə ˈlvɛ pur ale ˈvwa:r si lə ˈsjɛ̃ nə mɑ̃·kɛ də ˈrjɛ̃, e i l karɛˈsɛ syr lə ˈku, lɥi fəzɑ̃ mɑ̃·ˈʒe dy ˈpɛ̃, de gɑ·ˈto, dy ˈsykr̥.

i dekla·ˈra:

— s ɛt œ̃ ryd trɔˈtœ:r. i m a ˈmɛ:m œ̃ pø seˈkwe dɑ̃ le ˈprəmje mɔˈmɑ̃; mɛ ty a ˈvy k̬ ʒə m i sɥi ˈvit rəˈmi, il a rkɔˈny sɔ̃ ˈmɛ:tr̥, i n bu·ʒra ˈply mɛ̃·tˈnɑ̃.

kom il avɛt ete desi'de, ɔ̃ 'rvɛ̃ par le ʃɑ̃z eli'ze. la 'vast av'ny furmi'jɛ də vwa'ty:r', e syr le ko·'te le prɔm'nœ:r etɛ 'si nɔ̃·'brø k ɔ̃n y 'di 'dø 'lɔ̃ rybɑ̃ 'nwa:r sə deru·'lɑ̃, dəpɥi 'l ark də tri'ɔ̃:f ʒysk a la 'pla də la kɔ̃·'kɔrd. yn a'vɛrs də sɔ'lɛ:j tɔ̃·'bɛ syr tu s 'mɔ̃:d, fə'zɛ etɛ̃·s'le l vɛr'ni de ka'lɛʃ, l a'sje de har'nɛ, le pwa'ɲe de pɔr'tjɛ:r. yn fɔ'li d mu·v'mɑ̃, yn i'vrɛs də 'vi sɑ̃·blɛt aʒi'te sɛt ful də 'ʒɑ̃, d eki'pa:ʒ e d 'bɛ:t. e l ɔbe'lisk, la 'bɑ, sə drɛ'sɛ dɑ̃z yn bɥe 'd ɔ:r.

lə ʃval d ɛk'tɔ:r, dɛ k il y pɑ·'se l ark də tri'ɔ̃:f, fy sɛ·'zi su'dɛ̃ d yn ar'dœ:r nu'vɛl e i fi'lɛ a travɛ·r le 'ru, o grɑ̃ 'tro, vɛ·r l eky·'ri, malgre tut le tɑ̃·ta'ti:v d apɛ·z'mɑ̃ d sɔ̃ kava'lje.

la vwa'ty:r etɛ 'lwɛ̃ mɛ̃·t'nɑ̃, lwɛ̃ dɛr'jɛ:r; e vwala k ɑ̃ 'fas dy palɛ d l ɛ̃dys'tri, l ani'mal, sə vwajɑ̃ dy 'ʃɑ̃, turna a 'drwɑt e pri l ga'lo.

yn vjɛ·j 'fam ɑ̃ tabli'je travɛr'sɛ la ʃo·'se d œ̃ 'pɑ trɑ̃·'kil; ɛl sə tru·va 'ʒyst syr lə 'ʃmɛ̃ d ɛk'tɔ:r ki ari'vɛ a fɔ̃ d 'trɛ̃. ɛ̃pɥi'sɑ̃ a mɛ·tri·'ze sa 'bɛ:t, i s mit a kri'je də 'tut sa 'fɔrs:

— hɔla 'he:! hɔ'la la'bɑ!

ɛl etɛ 'surd pø'tɛ:trə kar ɛl kɔ̃·ti'nɥa pɛ·zibləmɑ̃ sa 'rut ʒysk o mɔ'mɑ̃ 'u, hœrte par lə pwa'trɑ:j dy 'ʃval, lɑ̃·'se kom yn lɔkomɔ'ti:v, ɛl ala ru·'le di· 'pɑ ply 'lwɛ̃, le 'ʒyp ɑ̃ 'l ɛ:r aprɛ 'trwɑ kyl'byt syr la 'tɛ:t.

de 'vwa kri'jɛ:

— arɛte 'lœ!

ɛk'tɔ:r epɛr'dy sə krɑ·pɔ'nɛ a la kri'njɛ:r ɑ hyr'lɑ:

— o 'sku:r!

yn sə'kus 'tɛrriblə lə fi pɑ·'se kɔm yn 'bal par dəsy lez ɔ'rɛ:j də sɔ̃ kur'sje e tɔ̃·'be dɑ̃ le 'bra d œ̃ sɛrʒɑ̃ d 'vil ki 'vnɛ d̥ sə 'ʒ̊te a sa rɑ̃·'kɔ̃:tr̥.

ɑ̃n yn sə'gɔ̃:d, œ̃ 'grup fy'rjø, ʒɛstiky'lɑ̃, vɔsife'rɑ̃, sə fɔr'ma o·tu·r də 'lɥi. œ̃ 'vjø mə'sjø syr'tu, œ̃ vjø mə'sjø pɔrtɑ̃ yn 'grɑ̃:d dekɔrɑ·sjɔ̃ 'rɔ̃:d e də 'grɑ̃:d mustaʃ 'blɑ̃:ʃ sɑ̃·'blɛt ɛgzaspe're. i repe'tɛ:

— sakrə'blø, kɑ̃t ɔ̃n ɛ mala'drwɑ kɔm 'sa, ɔ̃ 'rɛstə ʃe 'swa. ɔ̃ n vjɛ̃ pɑ 'tɥe le 'ʒɑ̃ dɑ̃ la 'ry kɑ̃t ɔ̃ n se 'pɑ kɔ̃·dɥi·r œ̃ 'ʃval.

mɛ katr 'ɔm pɔrtɑ̃ la 'vjɛ:j apa'ry:r. ɛl sɑ̃·blɛ 'mɔrt avɛk sa fi'gy:r 'ʒo:n e sɔ̃ bɔ'nɛ d̥ tra'vɛ:r, tu 'gri d̥ pu'sjɛ:r.

— pɔrte sɛt 'fam ʃez œ̃ farma'sjɛ̃, kɔmɑ̃·'da lə vjø mə'sjø, e a'lɔ̃ ʃe l kɔmisɛ·r də pɔ'lis.

ɛk'tɔ:r, ɑ̃·trə le dø·z a'ʒɑ̃, s mit ɑ̃ 'rut. œ̃ trwɑ·'zjɛm tənɛ sɔ̃ 'ʃval. yn 'ful sɥi·'vɛ, e su'dɛ̃ lə 'brɛk pa'ry. sa 'fam s elɑ̃·'sa, la 'bɔn pɛrdɛ la 'tɛ:t, le mar'mo pjɑ·'jɛ. il ɛkspli'ka k il alɛ rɑ̃·'tre, k il avɛ rɑ̃·vɛr'se yn 'fam, kə s n etɛ 'rjɛ̃. e sa fa'mi:j, afɔ'le, s elwa'ɲa.

ʃe l kɔmi'sɛ:r l ɛksplikɑ·'sjɔ̃ fy 'kurt. i dɔna

sɔ̃ 'nɔ̃, ɛk'tɔ:r də gri'blɛ̃, ata'ʃe o minis'tɛ:r də la ma'rin; e ɔ̃n atɑ̃·'di de nu'vɛl də la blɛ'se. œ̃n a'ʒɑ̃, ɑ̃·vwaje o rɑ̃·sɛɲ'mɑ̃, 'rvɛ̃. ɛl avɛ rpri konɛ'sɑ̃:s, mɛ ɛl su'frɛt efrwɑjablə'mɑ̃ ɑ̃ 'ddɑ̃, di·zɛt 'ɛl. s etɛt yn fam də me'na:ʒ, ɑ·'ʒe də swa-sɑ̃t 'sɛ̃:k 'ɑ̃, e denɔ'me madam si'mɔ̃.

kɑ̃t i 'sy k ɛl n etɛ pɑ 'mɔrt, ɛk'tɔ:r rəpri ɛs'pwa:r e prɔ'mi d̥ sybvə'ni:r o 'frɛ d̥ sa geri·'zɔ̃. pɥi i ku'ry ʃe l farma'sjɛ̃. yn kɔ'y stɑ·sjɔ'nɛ dvɑ̃ la 'pɔrt; la bɔn 'fam, afɛ·'se dɑ̃z œ̃ fo·'tœ:j, ʒɛ'ɲɛ, le mɛ̃ i'nɛrt, la 'fas abry'ti. o·kœ̃ 'mɑ̃:brə n etɛ kɑ·'se, mɛ ɔ̃ krɛ'ɲɛ yn le·'zjɔ̃ ɛ̃'tɛrn.

ɛk'tɔ:r lɥi par'la:

— sufre vu bo·'ku?

— o· 'wi.

— u 'sa?

— s ɛ kɔm œ̃ 'fø k̬ ʒ ɔ'rɛ dɑ̃ lez ɛstɔ'ma.

œ̃ mɛt'sɛ̃ s aprɔ'ʃa:

— s ɛ vu, mə'sjø, ki ɛt l o·'tœ:r də l aksi'dɑ̃?

— wi mə'sjø.

— i fɔdrɛ ɑ̃vwa'je sɛt 'fam dɑ̃z yn mɛ·'zɔ̃ d̥ sɑ̃·'te, ʒ ɑ̃ konɛ 'yn u ɔ̃ la rsə'vrɛ a 'si· 'frɑ̃ par 'ʒu:r. vule 'vu kə ʒ m ɑ̃ 'ʃarʒ?

ɛk'tɔ:r ra'vi rmɛr'sja e rɑ̃·'tra ʃe 'lɥi sula·'ʒe.

sa 'fam l atɑ̃·'dɛ dɑ̃ le 'larm, il l apɛ·'za:

— s n ɛ 'rjɛ̃, sɛt dam si'mɔ̃ va de·ʒa 'mjø, dɑ̃ 'trwɑ 'ʒu:r i n i parɛ·tra 'ply, ʒ l e ɑ̃·vwa'je dɑ̃z yn mɛ·zɔ̃ d̥ sɑ̃·'te; s n ɛ 'rjɛ̃.

s n ɛ 'rjɛ̃!

ɑ̃ sor'tɑ̃ d̥ sɔ̃ by'ro, lə lɑ̃·d'mɛ̃, il a'la prɑ̃·drə de nu'vɛl də madam si'mɔ̃. il la tru·'va ɑ̃ trɛ̃ d mɑ̃·'ʒe œ̃ bujɔ̃ 'gra d œ̃n ɛ·r satis'fɛ.

— e· 'bjɛ̃? dit 'i.

ɛl repɔ̃·'di:

— o· mɔ̃ po·v mə'sjø, sa n ʃɑ̃·ʒ 'pɑ·. ʒə m 'sɑ̃ ka·zi'mɑ̃ aneɑ̃·'ti. n j a 'pɑ d 'mjø.

lə mɛt'sɛ̃ dekla·'ra k i falɛt a'tɑ̃:dr, yn kɔ̃·pli-kɑ·'sjɔ̃ puvɑ̃ syrvə'ni:r.

il atɑ̃·'di trwɑ 'ʒu:r, pɥi i 'rvɛ̃. la vjɛ·j 'fam, lə tɛ̃ 'klɛ:r, 'l œ:j lɛ̃·'pid, sə mit a 'ʒɛ̃:dr ɑ̃ l̥ apɛr-sə'vɑ̃:

— ʒə n pø 'py rə'mɥe, mɔ̃ po·v mə'sjø, ʒə n pø 'py. ʒ ɑ̃n 'e pur ʒysk a la 'fɛ̃ d me 'ʒu:r.

œ̃ fri'sɔ̃ ku'ry dɑ̃ lez 'o d ɛk'tɔ:r. i dmɑ̃·'da l mɛt'sɛ̃. lə mɛt'sɛ̃ lva le 'bra:

— kə vule 'vu, mə'sjø, ʒə n se 'pɑ 'mwa. ɛl 'hyrl kɑ̃t ɔ̃n ɛ'sɛ:j də la sul've. ɔ̃ n pø 'mɛ:m ʃɑ̃·ʒe d̥ 'plas sɔ̃ fo·'tœ:j sɑ̃ lɥi fɛ·r pu'se de 'kri deʃi·'rɑ̃. ʒə dwa 'krwa:r sə k ɛl mə 'di, mə'sjø; ʒə n sɥi 'pɑ 'ddɑ̃. tɑ̃ ǩ ʒə n l ɔre pɑ 'vy mar'ʃe, ʒ n e pɑ l 'drwɑ d̥ sypo·'ze œ̃ mɑ̃·'sɔ̃:ʒ də sa 'pa:r.

la 'vjɛ:j eku'tɛ, immɔ'bil, 'l œ:j sur'nwa.

ɥi 'ʒu:r sə pɑ·'sɛ:r; pɥi 'kɛ̃:z, pɥi œ̃ 'mwɑ. madam si'mɔ̃ n kitɛ 'pɑ sɔ̃ fo·'tœ:j. ɛl mɑ̃·'ʒɛ dy matɛ̃ o 'swa:r, ɑ̃·grɛ'sɛ, ko·'zɛ ge·'mɑ̃ avɛk

lez 'o:trə ma'lad, sɑ̃·blɛt akuty'me a l immobili'te, kɔm si s yt e'te lə 'rpo bjɛ̃ gɑ·'ɲe par se sɛ̃·kɑ̃t 'ɑ̃ d ɛskalje mɔ̃·'te e desɑ̃·'dy, də mat'lɑ rtur'ne, də ʃar'bɔ̃ pɔrte d e'tɑ:ʒ ɑ̃n e'ta:ʒ, də ku d ba'lɛ e d̥ ku d 'brɔs.

ɛk'tɔ:r epɛr'dy vnɛ ʃak̬ 'ʒu:r. ʃak̬ 'ʒu:r i la tru·vɛ trɑ̃·'kil e sə'rɛn, e dekla·'rɑ̃:

— ʒə n pø rə'mɥe, mɔ̃ po·v mə'sjø, ʒə n pø 'py.

ʃak 'swa:r, madam də gri'blɛ̃ dmɑ̃·'dɛ, devɔ·re d ɑ̃·'gwas:

— e madam si'mɔ̃?

e ʃak 'fwa i repɔ·'dɛ avɛk œ̃n abat'mɑ̃ dezɛspe·'re:

— rjɛ̃ d̥ ʃɑ̃·'ʒe, ap'sɔlymɑ̃ 'rjɛ̃!

ɔ̃ rɑ̃·vwa'ja la 'bɔn dɔ̃ le 'ga:ʒ dəvnɛ tro 'lu:r. ɔ̃n ekɔnɔmi·'za davɑ̃·ta·ʒ ɑ̃·'kɔ:r; la gratifikɑ·'sjɔ̃ tut ɑ̃·'tjɛ:r i pɑ·'sa.

a'lɔ:r ɛk'tɔ:r asɑ̃·'bla katrə 'grɑ̃ mɛt'sɛ̃ ki s rey'ni:r o·tu·r də la 'vjɛ:j. ɛl sə lɛ·sɛ ɛgzami'ne, tɑ·'te, pal'pe, ɑ̃ le gɛ'tɑ̃ d œ̃n 'œ:j ma'lɛ̃.

— i fo la fɛ·r mar'ʃe, di 'l œ̃.

ɛl s ekri'ja:

— ʒə n pø 'py, me bɔ̃ me·'sjø, ʒə n pø 'py!

a'lɔ:r i l ɑ̃·pɔ'ɲɛ:r, la sul'vɛ:r, la trɛ·'nɛ:r kɛlkə 'pɑ, mɛ ɛl lœr eʃa'pa de 'mɛ̃ e s ekru·'la syr lə plɑ̃·'ʃe ɑ̃ pusɑ̃ de kla'mœ:r 'si epuvɑ̃·-

'tablə k i la rpor'tɛ:r syr sɔ̃ 'sjɛ:ʒ avɛk de pre-ko·sjɔ̃z ɛ̃·fi'ni.

iz e'mi:r yn opinjɔ̃ dis'krɛt, kɔ̃·kly'ɑ̃ spɑ̃·'dɑ̃ a ɛ̃·pɔsibili'te dy tra'va:j.

e kɑ̃t ɛk'tɔ:r apɔrta sɛt nu'vɛl a sa 'fam, ɛl sə lɛ·sa 'ʃwa:r syr yn 'ʃɛ:z ɑ̃ balby'sjɑ̃:

— i vɔdrɛ ɑ̃·kɔ·r 'mjø la 'prɑ̃:dr i'si, sa nu ku'trɛ mwɛ̃ 'ʃɛ:r.

i bɔ̃·'di:

— i'si ʃe 'nu, i pɑ̃·s 'ty?

mɛ ɛl repɔ̃·'di, reziɲe a 'tu mɛ̃·t'nɑ̃, e avɛk de 'larm dɑ̃ lez 'jø:

— kə vø 'ty, mɔ̃n a'mi, s n ɛ 'pɑ ma 'fo:t! . . .

(gi d mo·pɑ·'sɑ̃: 'kɔ̃:t ʃwa·'zi.)

la kɔ̃'sjɑ̃:s.

'lɔrsk avɛk sez ɑ̃'fɑ̃ ve'ty də po d 'bɛ:t,
eʃəv'le, li'vid o mi'ljø de tɑ̃'pɛ:t,
ka'ɛ̃ sə fyt ɑ̃'fɥi də də'vɑ̃ ʒeo'va,
kɔm lə 'swa:r tɔ̃'bɛ, l ɔm 'sɔ̃:br ari'va
o 'bɑ d yn mɔ̃'taɲ ɑ̃n yn 'grɑ̃:d 'plɛn;
sa 'fam fati'ge e se 'fis hɔ:r d a'lɛn
lɥi 'di:r: — kuʃɔ̃ 'nu syr la 'tɛ:r e dɔr'mɔ̃. —
ka'ɛ̃, nə dɔrmɑ̃ 'pɑ, sɔ̃'ʒɛt o pje de 'mɔ̃.
ɛjɑ̃ lə've la 'tɛ:t, o 'fɔ̃ de sjø fy'nɛbr
il 'vit œ̃n 'œ:j, tu grɑ̃t u'vɛ:r dɑ̃ le te'nɛbr
e 'ki lə rəgar'dɛ dɑ̃ 'l ɔ̃:brə fiksə'mɑ̃.
— ʒə sɥi tro 'prɛ, dit 'il a'vɛk œ̃ trɑ̃blə'mɑ̃.

il revɛ'ja se 'fis̬ dɔr'mɑ̃, sa fam 'lɑːs,
e sə rə'mit a 'fɥiːr si'nistrə dɑ̃ l ɛs'pɑːs.
il mar'ʃa trɑ̃t̬ 'ʒuːr, il mar'ʃa trɑ̃t 'nɥi,
il a'lɛ, mɥɛ, 'pɑːl e 'fremisɑ̃t o 'brɥi,
fyr'tif, sɑ̃ rəgar'de dɛrjɛr 'lɥi, sɑ̃ 'trɛːv,
sɑ̃ rə'po, sɑ̃ sɔ'mɛːj. il atɛ'ɲi la 'grɛːv
de 'mɛːr dɑ̃ l pe'ji ki fy də'pɥi a'syːr.
— arɛtɔ̃ 'nu, dit 'il, kar sɛt a'zil ɛ 'syːr.
rɛstɔ̃z 'i. nuz a'vɔ̃ dy 'mɔ̃ːd atɛ̃ le 'bɔrn. —
e 'kɔm il s asɛ'jɛ, il 'vi dɑ̃ le sjø 'mɔrn
'l œːj a la mɛm 'plas o 'fɔ̃ d l ɔri'zɔ̃.
a'lɔːr il trɛsa'ji ɑ̃ 'prwɑ o nwar fri'sɔ̃.
— kaʃe 'mwa, krija 't il, e, lə 'dwa syr la 'buʃ,
tu se 'fis rəgar'dɛ trɑ̃'ble l ajœl fa'ruʃ.
ka'ɛ̃ dit a ʒa'bɛl, 'pɛːr də sø ki 'vɔ̃
su de 'tɑ̃t̬ də 'pwal dɑ̃ lə de'zɛːr prɔ'fɔ̃:
— e'tɑ̃ d̥ sə ko'te la 'twal də la 'tɑ̃ːt. —
e l ɔ̃ 'devlɔ'pa la my'rɑːj flɔ'tɑ̃ːt;
e kɑ̃t ɔ̃ 'l y fik'se avɛk̬ de 'pwɑ də 'plɔ̃:
— vu n vwa'je ply 'rjɛ̃? di tsil'la, l ɑ̃fɑ̃ 'blɔ̃,
la 'fiːj də se 'fis, 'dus kɔm l ɔ'rɔːr;
e ka'ɛ̃ repɔ̃'di: — ʒə 'vwa sɛt œj ɑ̃'kɔːr! —
ʒy'bal, pɛr də 'sø ki 'pɑːs̬ dɑ̃ le 'buːr
su'flɑ̃ dɑ̃ de klɛ'rɔ̃ e fra'pɑ̃ de tɑ̃'buːr,
kri'ja: — ʒə sore 'bjɛ̃ kɔ̃s'trɥiːr yn ba'rjɛːr. —
il fit œ̃ 'myːr də 'brɔ̃ːz e mi ka'ɛ̃ dɛ'rjɛːr.
e kaɛ̃ 'diː: — sɛt 'œːj mə rə'gardə tu'ʒuːr!
enɔk̬ 'diː: — il fo 'fɛːr yn ɑ̃'sɛ̃ːt̬ də 'tuːr

si tɛr'riblə kə 'rjɛ̃ nə 'pɥis s aproʃe 'd ɛl.
bati'sɔ̃z yn 'vil a'vɛk sa sita'dɛl.
bati'sɔ̃z yn 'vil, e 'nu la fɛrmə'rɔ̃. —
a'lɔ:r tybalka'ɛ̃, 'pɛ:r de fɔrʒə'rɔ̃,
kɔ̃strɥi'zit yn 'vil e'nɔrm e syry'mɛn.
pɑ̃'dɑ̃ k il trava'jɛ, se 'frɛ:r, dɑ̃ la 'plɛn
ʃa'sɛ le fiʂ d e'nɔ:s e lez ɑ̃'fɑ̃ də 'sɛ;
e l ɔ̃ krə'vɛ lez 'jø a ki'kɔ̃:k pɑ'sɛ;
e lə 'swa:r ɔ̃ lɑ̃'sɛ de 'flɛʃz oz e'twal.
lə gra'nit rɑ̃pla'sa la 'tɑ̃:ť o myr də 'twal,
ɔ̃ 'lja ʃak̬ 'blɔk avɛk̬ de 'nø də 'fɛ:r,
e la 'vil sɑ̃'blɛt yn 'vil d ɑ̃'fɛ:r;
'l ɔ̃:brə de 'tu:r fəzɛ la 'nɥi dɑ̃ le kɑ̃'paɲ;
il dɔ'nɛ:rt o 'my:r l epɛ'sœ:r de mɔ̃'taɲ.
syr la 'pɔrt ɔ̃ gra'va: »defɑ̃s a 'djø d ɑ̃'tre«.
kɑ̃t ilz 'y:r fi'ni də 'klɔ:r e d my're,
ɔ̃ mi l a'jœl o 'sɑ̃:tr ɑ̃n yn 'tu:r də 'pjɛ:r.
e 'lɥi rɛstɛ ly'gybr e ha'ga:r. — o: mɔ̃ 'pɛ:r!
'l œ:j a t il dispa'ry? dit ɑ̃ trɑ̃'blɑ̃ tsil'la.
e kaɛ̃ repɔ̃'di: — 'nɔ̃, il ɛ 'tuʒur 'la.
alɔr il 'di: — ʒə 'vøz abi'te su la 'tɛ:r
'kɔm dɑ̃ sɔ̃ se'pylkr œ̃n 'ɔm soli'tɛ:r.
'rjɛ̃ n mə vɛra 'ply, ʒə n vɛ're ply 'rjɛ̃. —
ɔ̃ fi 'dɔ̃:k yn 'fo:s, e kaɛ̃ 'di: — s ɛ 'bjɛ̃! —
'pɥiz il desɑ̃di 'sœl su sɛt 'vut 'sɔ̃:br̥.
'kɑ̃t il sə fyt a'si syr sa 'ʃɛ:z dɑ̃ 'l ɔ̃:br
e k ɔ̃n 'y syr sɔ̃ 'frɔ̃ fɛr'me lə sutɛ'rɛ̃,
'l œ:j etɛ dɑ̃ la 'tɔ̃:b e rəgar'dɛ ka'ɛ̃.

(viktor y'go: la le'ʒɑ̃:d de 'sjɛkl̥ I.)

bɔ′o:z ɑ̃dɔr′mi.

bɔ′o:z s etɛ ku′ʃe də fa′tig akɑ′ble;
il a′vɛ tu l ′ʒu:r trava′je dɑ̃ sɔ̃n ′ɛ:r,
′pɥiz avɛ fɛ sɔ̃. ′li a sa ′plas ɔrdi′nɛ:r;
bɔ′o:z dɔr′mɛ oprɛ de bwa′so plɛ̃ də ′ble.

sə vjɛ′ja:r pɔse′dɛ de ʃɑ̃ d ′ble e ′d ɔrʒ;
il e′tɛ, kwak ′riʃ, a la ʒys′tis ɑ̃′klɛ̃;
il n a′vɛ pɑ d̥ ′fɑ̃:ʒ ɑ̃ ′l o d̥ sɔ̃ mu′lɛ̃,
il n avɛ pɑ d ɑ̃′fɛ:r dɑ̃ lə ′fø d̥ sa ′fɔrʒ.

sa ′barb etɛ d ar′ʒɑ̃ kɔm œ̃ rɥi′so d a′vril.
sa ′ʒɛrb n etɛ ′pwɛ̃t a′va:r ni hɛ′nø:z;
kɑ̃t il vwa′jɛ pɑ′se kɛlkə ′po:vrə gla′nø:z:
— ′lɛse tɔ̃be ɛks′prɛ dez e′pi, dizɛt ′il.

sɛt ′ɔm marʃɛ ′py:r ′lwɛ̃ de sɑ̃tjez ɔ′blik,
ve′ty də prɔbi′te kɑ̃′did e d lɛ̃ ′blɑ̃;
e tu′ʒu:r dy ko′te de ′po:vrə rɥis′lɑ̃,
se sak̬ də ′grɛ̃ sɑ̃′blɛ de fɔ̃′tɛn py′blik.

bɔ′o:z etɛ bɔ̃ ′mɛ:tr e fi′dɛl pa′rɑ̃;
il e′tɛ ʒene′rø, kwak il ′fyt ekɔ′nɔm;
le ′fam rəgar′dɛ bɔ′o:z plys k œ̃ ʒœn ′ɔm,
kar lə ʒœn ′ɔm ɛ ′bo, mɛ lə vjɛ′ja:r ɛ ′grɑ̃.

lə vjɛ'ja:r ki rə'vjɛ̃ vɛr la 'sursə prə'mjɛ:r,
ɑ̃tr o 'ʒu:r etɛr'nɛl e 'sɔ:r de 'ʒu:r ʃɑ̃'ʒɑ̃;
e l ɔ̃ 'vwa də la 'flɑ:m oz 'jø de ʒœn 'ʒɑ̃,
mɛ dɑ̃ 'l œ:j dy vjɛ'ja:r ɔ̃ 'vwa d la ly'mjɛ:r.

'dɔ̃:k, bɔ'o:z dɑ̃ la 'nɥi dɔr'mɛ parmi le 'sjɛ̃;
prɛ de 'mø:l k ɔ̃n 'y 'pri:z pur de de'kɔ̃:brə,
le mwasɔ'nœ:r ku'ʃe fə'zɛ de grup 'sɔ̃:br̥;
e sə'si sə pɑ'sɛ dɑ̃ le 'tɑ̃ trɛz ɑ̃'sjɛ̃.

le tri'by d izra'ɛl avɛ pur 'ʃɛf œ̃ 'ʒy:ʒ;
la 'tɛ:r u l ɔm ɛ'rɛ su la 'tɑ̃:t, ɛ̃'kjɛ
dez ɑ̃'prɛ̃:t̬ de 'pje də ʒe'ɑ̃ k il vwa'jɛ,
etɛt ɑ̃'kɔ:r mu'je e 'mɔl dy de'ly:ʒ.

kɔm dɔr'mɛ ʒɑ'kɔb, kɔm dɔr'mɛ ʒy'di,
bɔ'o:z, lez jø fɛr'me, ʒi'zɛ su la fœ'je;
'ɔ:r la pɔrtə dy 'sjɛl s e'tɑ̃t ɑ̃trəbɑ'je
o də'sy d̥ sa 'tɛ:t, œ̃ 'sɔ̃:ʒ ɑ̃ desɑ̃'di.

e sə 'sɔ̃:ʒ etɛ 'tɛl kə bɔ'o:z vit œ̃ 'ʃɛ:n
ki, sɔr'ti d̥ sɔ̃ 'vɑ̃:tr, a'lɛ ʒysk o sjɛl 'blø;
yn 'ras i mɔ̃'tɛ kɔm yn 'lɔ̃:g̊ 'ʃɛ:n;
œ̃ 'rwɑ ʃɑ̃tɛt ɑ̃ 'bɑ, ɑ̃ 'ho murɛt œ̃ 'djø.

e bɔ'o:z myrmy'rɛt avɛk̬ la 'vwa də 'l ɑ:m:
— kɔ'mɑ̃ s purɛt 'il kə də 'mwa səsi 'vɛ̃?
lə 'ʃifrə də mez 'ɑ̃ a pɑ'se katrə'vɛ̃,
e ʒə n e 'pɑ də 'fis e ʒə n e 'ply də 'fam.

— vwala 'lɔ̃:tɑ̃ kə 'sɛl avɛk 'ki ʒ e dɔr'mi,
o: sɛ'ɲœ:r! a ki'te ma 'kuʃ pur la 'vo:tr,
e nu 'sɔmz ɑ̃'kɔ:r tu mɛ'le l œ̃ a 'l o:tr,
'ɛl a dmi vi'vɑ̃:t e mwa 'mɔ:r a də'mi.

— yn 'ras nɛtrɛ d 'mwa! kɔ'mɑ̃ lə 'krwa:r?
kɔ'mɑ̃ sə purɛt 'il kə 'ʒ ys dez ɑ̃'fɑ̃?
kɑ̃t ɔ̃n ɛ 'ʒœn, ɔ̃n 'a de ma'tɛ̃ triɔ̃'fɑ̃,
lə ʒur 'sɔ:r də la 'nɥi 'kɔm d yn vik'twa:r;

— mɛ 'vjø ɔ̃ 'trɑ̃:bl ɛ̃si k a l i'vɛ:r lə bu'lo.
ʒə sɥi 'vœf, ʒə sɥi 'sœl e syr 'mwa lə swar 'tɔ̃:b,
e ʒə 'kurb o: mɔ̃ 'djø! mɔ̃n 'ɑ:m vɛr la 'tɔ̃:b,
kɔm œ̃ 'bœf ɛjɑ̃ 'swaf pɑ̃ʃ sɔ̃ 'frɔ̃ vɛr 'l o. —

ɛ̃'si parlɛ bɔ'o:z dɑ̃ lə 'rɛ:v e l ɛks'tɑ:z,
turnɑ̃ vɛr 'djø sez 'jø par lə sɔ'mɛ:j nwa'je;
lə 'sɛ:drə nə sɑ̃ 'pɑz yn 'ro:z a sa 'bɑ:z,
e 'lɥi n sɑ̃tɛ 'pɑz yn 'fam a se 'pje.

pɑ̃'dɑ̃ k il sɔmɛ'jɛ, 'ryt, yn mɔa'bit,
s etɛ ku'ʃe o 'pje də bɔ'o:z, lə sɛ̃ 'ny,
ɛspe'rɑ̃ ɔ̃ nə 'se kɛl rɛ'jɔ̃ ɛ̃kɔ'ny,
kɑ̃ vjɛ̃'drɛ dy re'vɛ:j la ly'mjɛ:r sy'bit.

bɔ'o:z nə savɛ 'pwɛ̃ k yn 'fam etɛ 'la,
e 'ryt nə savɛ 'pwɛ̃ sə kə 'djø vulɛ 'd ɛl,
œ̃ frɛ par'fœ̃ sɔr'tɛ de 'tuf d asfɔ'dɛl;
le 'suflə də la 'nɥi flo'tɛ syr galga'la.

'l ɔ̃:br etɛ nyp'sjal, ɔ'gyst e sɔla'nɛl;
lez 'ɑ̃:ʒz i vɔ'lɛ sɑ̃ 'dut ɔpskyre'mɑ̃,
kar ɔ̃ vwa'jɛ pɑ'se dɑ̃ la 'nɥi, par mɔ'mɑ̃,
kɛlkə 'ʃo:z də 'blø ki parɛ'sɛt yn 'ɛl.

la 'rɛspirɑ'sjɔ̃ də bɔ'o:z ki dɔr'mɛ,
sə mɛ'lɛt o brɥi 'su:r de rɥi'so syr la 'mus.
ɔ̃n e'tɛ dɑ̃ lə 'mwɑ u la na'ty:r ɛ 'dus,
le kɔ'lin ɛ'jɑ̃ de 'lis syr lœr sɔ'mɛ.

ryt sɔ̃'ʒɛ e bɔ'o:z dɔr'mɛ; l ɛrb etɛ 'nwa:r;
le grə'lo de tru'po palpi'tɛ vag'mɑ̃;
yn im'mɑ̃:s bɔ̃'te tɔ̃'bɛ dy firma'mɑ̃;
s etɛ 'l œ:r trɑ̃'kil u le 'ljɔ̃ vɔ̃ 'bwa:r.

'tu rpo'zɛ dɑ̃z 'y:r e dɑ̃ ʒerima'dɛ.
lez 'astrəz ema'jɛ lə sjɛl prɔ'fɔ̃ e 'sɔ̃:br̥;
lə krwɑ'sɑ̃ fɛ̃ e 'klɛ:r parmi se 'flœ:r də 'l ɔ̃:brə
bri'jɛt a l ɔksi'dɑ̃, e 'ryt sə dəmɑ̃'dɛ,

immɔ'bil, uvrɑ̃ 'l œ:j a mwa'tje su se 'vwal,
kɛl 'djø, kɛl mwasɔ'nœ:r də l etɛr'nɛl e'te
a'vɛt ɑ̃ s ɑ̃n a'lɑ̃, nɛgliʒa'mɑ̃ ʒə'te
sɛt fo'si:j 'd ɔ:r dɑ̃ lə 'ʃɑ̃ dez e'twal.

(viktɔr y'go: la le'ʒɑ̃:d de 'sjɛkl̥ I).

kris′tin.

yn e′twal ′d ɔ:r la ′bɑ ily′min
lə ′blø d la ′nɥi, dɛ′rjɛ:r le ′mɔ̃;
la ′lyn blɑ̃′ʃi la ′vɛrtə kɔ′lin:
— pur′kwa plœr ′ty, pə′tit kris′tin?
il ɛ ′ta:r, dɔr′mɔ̃.

— mɔ̃ fjɑ̃′se ′dɔ:r su la ′nwa:r ′tɛ:r,
dɑ̃ la ′frwɑd ′tɔ̃:b il ′rɛ:v də ′nu.
lɛse ′mwa plœ′re, ma ′pɛn ɛt a′mɛ:r;
lɛse ′mwa ʒe′mi:r e vɛ′je, ma ′mɛ:r:
le ′plœ:r mə sɔ̃ ′du.

la ′mɛ:r rə′po:z e kris′tin ′plœ:r,
immɔ′bil o′prɛ də ′l ɑ:trə nwar′si.
o ′lɔ̃ tɛ̃t′mɑ̃ də la ′du:zjɛm ′œ:r,
œ̃ ′dwa le′ʒe frap a ′l œ̃:blə də′mœ:r:
— ki ′dɔ̃ vjɛ̃t i′si?

— ′ti:r lə vɛ′ru, kris′tin, uvrə ′vit:
s ɛ tɔ̃ ′ʒœn a′mi, ′s ɛ tɔ̃ fjɑ̃′se.
œ̃ ′sɥɛ:r e′trwɑ a ′pɛn m a′brit,
ʒ e ki′te pur ′twa, ma ′ʃɛ:r pə′tit,
mɔ̃ tɔ̃′bo gla′se —

e 'kœ:r kõtrə 'kœ:r tu 'dø il s y'nis.
ʃak̬ bɛ'ze 'dy:r yn e'tɛrni'te:
le bɛ'ze d a'mu:r ʒa'mɛ n fi'nis.
il 'ko:z lõ'tɑ̃; mɛ lez 'œ:r 'glis
lə 'kɔk a ʃɑ̃'te.

lə 'kɔk a ʃɑ̃'te, vwa'si l ob̥ 'klɛ:r;
l e'twal s e'tɛ̃, lə 'sjɛl ɛ d ar'ʒɑ̃.
— a'djø, mɔ̃n a'mu:r, suvjɛ̃ 'twa, ma 'ʃɛ:r!
le 'mɔ:r võ rɑ̃'tre dɑ̃ la 'nwa:r 'tɛ:r
'ʒysk o ʒyʒ'mɑ̃.

— 'o: mõ fjɑ̃'se, sufrə 'ty, dit 'ɛl;
kɑ̃ lə 'vɑ̃ d i'vɛ:r ʒe'mi dɑ̃ le 'bwɑ,
kɑ̃ la 'frwɑdə 'plɥi o tõ'bo rɥi'sɛl?
'po:vr a'mi ku'ʃe dɑ̃ 'l ɔ̃:br etɛr'nɛl,
ɑ̃tɑ̃ 'ty ma 'vwa?

o 'ri:r ʒwa'jø də ta 'lɛ:vrə 'ro:z
'mjø k o sɔlɛj 'd ɔ:r lə 'pre ruʒi'sɑ̃,
mõ sɛr'kœ:j s ɑ̃'pli də 'fœ:j də 'ro:z;
mɛ te 'plœ:rz a'mɛ:r dɑ̃ ma 'tõ:bɔ 'klo:z
fõ plœ'vwa:r dy 'sɑ̃.

nə 'plœ:r ʒa'mɛ! isi 'bɑ tu 'sɛ:s.
mɛ lə 'vrɛ bɔ'nœ:r nuz a'tɑ̃t o 'sjɛl.
'si ty m az ɛ'me, 'gardə ma prɔ'mɛs:
'djø nu rɑ̃dra 'tu, a'mu:r e ʒœ'nɛs,
o 'ʒu:r etɛr'nɛl.

— 'nɔ̃! ʒə t e dɔ'ne ma 'fwɑ virʒi'nal;
pur mə 'sɥi:vr o'si, nə mur'rɛ ty 'pɑ?
'nɔ̃! ʒə vø dɔr'mi:r ma 'nɥi nyp'sjal,
'blɑ̃:ʃ a te kɔ'te, su la 'lyn 'pɑ:l
'mɔrt ɑ̃trə te 'bra! —

'lɥi n repɔ̃ 'rjɛ̃. il 'marʃ e la 'gid;
a l ɔri'zɔ̃ 'blø lə sɔ'lɛ:j pa'rɛ.
il 'hɑ:tət a'lɔ:r lœr 'kursə ra'pid,
e 'vɔ̃, travɛr'sɑ̃ syr la 'mus y'mid
la 'lɔ̃:g̊ fɔ'rɛ.

vwa'si le pɛ̃ 'nwa:r dy 'vjø sim'tjɛ:r.
— a'djø, kit 'mwa, rə'prɑ̃ tɔ̃ ʃə'mɛ̃.
mɔ̃n y'nik a'mu:r, ɑ̃'tɑ̃ ma pri'jɛ:r! —
mɛz 'ɛl o tɔ̃'bo de'sɑ̃ la prə'mjɛ:r,
e lɥi 'tɑ̃ la 'mɛ̃.

e də'pɥi sə 'ʒu:r su la 'krwɑ də 'kɥi:vr̥,
dɑ̃ la 'mɛ:m 'tɔ̃:b il 'dɔrmə tu 'dø.
o: sɔ'mɛ:j di'vɛ̃ dɔ̃ lə 'ʃarm ɑ̃n'i:vr̥!
ilz 'ɛ:m tu'ʒu:r. œrø ki pø 'vi:vr
e mu'ri:r kɔm 'ø!

(lə'kɔ̃t̬ də 'lil: pɔ'ɛ:m bar'ba:r).

lə 'kœ:r də jal'ma:r.

yn nɥi 'klɛ:r, œ̃ vɑ̃ gla'se. la 'nɛ:ʒ ɛ 'ru:ʒ.
mil 'bra:v sɔ̃ 'la ki 'dɔrm sɑ̃ tɔ̃'bo,
l epe o 'pwɛ̃, lez jø ha'ga:r. pɑz 'œ̃ nə 'bu:ʒ.
o də'sy turn e 'kri œ̃ 'vɔl də 'nwa:r kɔr'bo.

la lyn 'frwɑd vɛrs o 'lwɛ̃ sa 'pɑ:lə 'flɑ:m.
jal'ma:r sə su'lɛ:v ɑ̃trə le 'mɔ:r sɑ̃'glɑ̃,
apɥi'je de dø 'mɛ̃ o trɔ̃'sɔ̃ də sa 'lam.
la 'purprə dy kɔ̃'ba rɥi'sɛl də se 'flɑ̃.

— hɔ'la! kɛl'kœ̃ a t il ɑ̃'kɔ:r œ̃ pø d a'lɛn,
parmi 'tɑ̃ də ʒwa'jøz e rɔ'bystə gar'sɔ̃
ki, s ma'tɛ̃, 'rjɛ e ʃɑ̃'tɛ a vwa 'plɛn
'kɔm de 'mɛrl dɑ̃ l epɛ'sœ:r de bɥi'sɔ̃?

'tu:s sɔ̃ 'mɥɛ, mɔ̃ 'kask ɛ rɔ̃'py, mɔ̃n ar'my:r
ɛ tru'e, e la 'haʃ a fɛ sɔ'te se 'klu.
mez jø 'sɛɲ. ʒ ɑ̃'tɑ̃z œ̃n im'mɑ̃:s myr'my:r
pa'rɛ:j o hyrlə'mɑ̃ də la 'mɛ:r u de 'lu.

vjɛ̃ par i'si, kɔr'bo, mɔ̃ 'bra:v mɑ̃ʒœr 'd ɔm!
uvrə 'mwa la pwa'trin avɛk tɔ̃ 'bɛk̬ də 'fɛ:r;
ty nu rətru'vra də'mɛ̃ 'tɛl kə nu 'sɔm.
pɔrtə mɔ̃ 'kœ:r tu 'ʃo a la 'fi:j d il'mɛ:r!

dɑ̃z yp'sal, u le 'jarl 'bwa:v la bɔn 'bjɛ:r,
e 'ʃɑ̃:t, ɑ̃ hœr'tɑ̃ le kryʃ 'd ɔ:r, ɑ̃ 'kœ:r,
a tir 'd ɛl, 'vɔl, o: ro'dœ:r de bry'jɛ:r!
'ʃɛrʃə ma fjɑ̃'se e 'pɔrtə lɥi mɔ̃ 'kœ:r.

o sɔ'mɛ də la 'tu:r kə 'hɑ̃:t le kɔr'nɛ:j
ty la vɛ'ra də'bu, 'blɑ̃:ʃ, o lɔ̃ ʃvø 'nwa:r.
døz a'no d arʒɑ̃ 'fɛ̃ lɥi 'pɑ̃:d̥t oz ɔ'rɛ:j,
e sez 'jø sɔ̃ ply 'klɛ:r kə 'l astrə de bo 'swa:r.

'va, 'sɔ̃:brə mɛsa'ʒe, di lɥi 'bjɛ̃ kə ʒə 'l ɛ:m,
e kə vwa'si mɔ̃ 'kœ:r. 'ɛl rəkonɛ'tra
k il ɛ 'ru:ʒ e sɔ'lid e nɔ̃ trɑ̃'blɑ̃ e 'blɛ:m;
e la 'fi:j d il'mɛ:r, kɔr'bo, tə suri'ra!

mwa ʒə 'mœ:r. mɔ̃n ɛs'pri 'ku:l par vɛ̃ blɛ'sy:r.
ʒ e fɛ mɔ̃ 'tɑ̃. 'by:ve o: 'lu, mɔ̃ sɑ̃ vɛr'mɛ:j.
'ʒœn, 'bra:v, rjɑ̃, 'libr e sɑ̃ fletri'sy:r,
ʒə 'vɛ m a'swa:r parmi le 'djø, dɑ̃ lə sɔ'lɛ:j!

(ləkɔ̃t̬ də 'lil: pɔ'ɛ:m bar'ba:r).

frag'mɑ̃ də »'lɛtr a lamar'tin«.

krea'ty:r d œ̃ 'ʒu:r ki t a'ʒitz yn 'œ:r,
də 'kwa vjɛ̃ ty tə 'plɛ̃:dr e 'ki tə fɛ ʒe'mi:r?
tɔ̃n 'ɑ:m t ɛ̃'kjɛt e ty 'krwɑ k ɛl 'plœ:r:
tɔ̃n 'ɑ:m ɛt immɔr'tɛl e te 'plœ:r vɔ̃ ta'ri:r.

ty tə 'sɑ̃ lə kœr 'pri d œ̃ ka'priş də 'fam,
e ty 'di k il sə 'bri:z a 'fɔrsə də şu'fri:r.
ty də'mɑ̃:dz a 'djø də sula'ʒe tɔ̃n 'ɑ:m:
tɔ̃n 'ɑ:m ɛt immɔr'tɛl, e tɔ̃ 'kœ:r va ge'ri:r.

lə rə'grɛ d œ̃n ɛ̃s'tɑ̃ tə 'trubl e tə de'vo:r;
ty 'di kə lə pɑ'se tə 'vwal l av'ni:r
nə tə plɛ̃ 'pɑ d i'jɛ:r, lɛs və'ni:r l o'ro:r:
tɔ̃n 'ɑ:m ɛt immɔr'tɛl, e lə 'tɑ̃ va s ɑ̃'fɥi:r.

tɔ̃ 'ko:r ɛt aba'ty dy 'mal də ta pɑ̃'se;
ty sɑ̃ tɔ̃ 'frɔ̃ pə'ze e te ʒə'nu fle'ʃi:r.
'tɔ̃:b, aʒənuʃ 'twa, krea'ty:r ɛ̃sɑ̃'se:
tɔ̃n 'ɑ:m ɛt immɔr'tɛl e la 'mo:r va və'ni:r.

tez 'o dɑ̃ lə sɛr'kœ:j vɔ̃ tɔ̃'be ɑ̃ pu'sjɛ:r,
ta me'mwa:r, tɔ̃ 'nɔ̃, ta 'glwa:r vɔ̃ pe'ri:r,
mɛ nɔ̃ 'pɑ tɔ̃n a'mu:r, si tɔ̃n a'mu:r t ɛ 'ʃɛ:r;
tɔ̃n 'ɑ:m ɛt immɔr'tɛl, e 'va s ɑ̃ su'vni:r.

(alfrɛd də my'sɛ: poe'zi nu'vɛl.)

ly'si.

ele'ʒi.

me 'ʃɛ:rz a'mi kɑ̃ ʒə mur're,
plɑ̃·'tez œ̃ 'so:l o sim'tjɛ:r.
'ʒ ɛ:m sɔ̃ fœ'ja:ʒ eplɔ·'re,
la pɑ·'lœ:r m ɑ̃n ɛ 'dus e 'ʃɛ:r,
e sɔ̃n 'ɔ̃:brə sə'ra le·'ʒɛ:r
a la 'tɛ:r u ʒə 'dɔrmi·'re.

œ̃ 'swa:r, nuz etjɔ̃ 'sœl, ʒ etɛz a'si prɛ 'd ɛl,
ɛl pɑ̃·'ʃɛ la 'tɛ:t, e 'syr sɔ̃ klav̥'sɛ̃
lɛ·'sɛ, tut ɑ̃ rɛ·'vɑ̃, flɔ'te sa blɑ̃·ʃ 'mɛ̃,
sə n e'tɛ k œ̃ myr'my:r: ɔ̃n y 'di de ku 'd ɛl
d œ̃ ze'fi:r elwa'ɲe gli'sɑ̃ syr de ro·'zo,
e krɛ'ɲɑ̃t ɑ̃ pɑ·'sɑ̃ d evɛ'je lez wa'zo.
le 'tjɛd vɔlyp'te de 'nɥi melɑ̃·kɔ'lik
sɔr'tɛt otur də 'nu dy ka'liʂ de 'flœ:r.
le marɔ'nje dy 'park e le 'ʃɛ:nz ɑ̃·'tik
sə bɛr'sɛ dus'mɑ̃ su lœr ra'mo·z ɑ̃ 'plœ:r.
nuz eku'tjɔ̃ la 'nɥi; la krwɑ·'ze ɑ̃·tru'vɛrt
lɛ·sɛ və'ni:r a 'nu le par'fœ̃ dy prɛ̃·'tɑ̃;
le 'vɑ̃·z etɛ 'mɥɛ, la 'plɛn etɛ de'zɛrt;
nuz etjɔ̃ 'sœl, pɑ̃·'sif e nuz a'vjɔ̃ kɛ̃·z 'ɑ̃.
ʒə rgar'dɛ ly'si. ɛl etɛ 'pɑ:l e 'blɔ̃:d.
ʒamɛ dø·z 'jø ply 'du n ɔ̃ dy 'sjɛl lə ply 'py:r
sɔ̃·'de la prɔfɔ̃·'dœ:r e refle·'ʃi l a'zy:r.

sa bo·'te m ɑ̃ni·'vrɛ; ʒə n ɛ·mɛ 'k ɛl o 'mɔ̃:d.
mɛ ʒə krwɑ'jɛ l ɛ·'me kom ɔ̃n 'ɛ:m yn 'sœ:r,
'tɑ̃ sə k i vnɛ 'd ɛl etɛ 'plɛ̃ də py'dœ:r.
nu nu 'tyın lɔ̃·'tɑ̃; ma 'mɛ̃ tuʃɛ la 'sjɛn,
ʒə rəgar'dɛ rɛ·'ve sɔ̃ frɔ̃ 'trist e ʃar'mɑ̃,
e ʒə sɑ̃·'tɛ dɑ̃ 'l ɑ:m, a 'ʃak mu·v'mɑ̃,
kɔ̃·bjɛ̃ 'pœ:v syr 'nu, pur ge·'ri:r tut 'pɛn,
se dø· 'siɲ ʒy'mo də 'pɛ e də bo'nœ:r:
ʒœ'nɛs̬ də vi'za:ʒ e ʒœ'nɛs̬ də 'kœ:r.
la 'lyn, sə lə'vɑ̃ dɑ̃z œ̃ 'sjɛl sɑ̃ 'nɥa:ʒ,
d œ̃ 'lɔ̃ re·zo d ar'ʒɑ̃ tut a 'ku l inɔ̃·'da.
ɛl 'vi dɑ̃ mez 'jø rɛsplɑ̃·'di:r sɔ̃n i'ma:ʒ;
sɔ̃ su'ri:r sɑ̃·'blɛ d œ̃n 'ɑ̃:ʒ, ɛl ʃɑ̃·'ta.

'fi:j də la du'lœ:r, armo'ni! armo'ni!
'lɑ̃:g̊ kə pur l a'mu:r ɛ̃·vɑ̃·'ta lə ʒe·'ni!
ki nu 'vɛ̃ d ita'li, e ki lɥi 'vɛ̃ de 'sjø!
dus 'lɑ̃:g dy 'kœ:r, la 'sœl u la pɑ̃·'se,
sɛt 'vjɛrʒə krɛ̃·'ti:v e d yn 'ɔ̃:br ofɑ̃·'se,
'pɑ:s ɑ̃ gardɑ̃ sɔ̃ 'vwal e sɑ̃ 'krɛ̃:drə lez 'jø!
ki 'se s k œ̃n ɑ̃·'fɑ̃ pøt ɑ̃·'tɑ̃:dr e pø 'di:r
dɑ̃ te su'pi:r di'vɛ̃, ne də 'l ɛ:r k il rɛs'pi:r,
'tristə kom sɔ̃ 'kœ:r e 'du kom sa 'vwa?
ɔ̃ syr'prɑ̃t œ̃ rə'ga:r, yn 'larmə ki 'ku:l,
lə 'rɛst ɛt œ̃ mis'tɛ:r iɲo·'re d la 'ful
kom sə'lɥi de 'flo, də la 'nɥi e de 'bwɑ!
nuz etjɔ̃ 'sœl, pɑ̃·'sif; ʒə rgar'dɛ ly'si.
l e'ko d̥ sa ro'mɑ̃:s ɑ̃ 'nu sɑ̃·blɛ fre·'mi:r.

ɛl apɥi'ja syr 'mwa sa 'tɛ:t apəzɑ̃·'ti.
sɑ̃·tɛ 'ty dɑ̃ tɔ̃ 'kœ:r dɛzdəmɔ'na ʒe·'mi:r,
po·vr ɑ̃'fɑ̃? ty plœ·'rɛ; syr ta 'buʃ adɔ·'re
ty lɛ·'sa tristə'mɑ̃ me 'lɛ:vrə sə po·'ze,
e sə 'fy ta du'lœ:r ki rə'sy mɔ̃ bɛ·'ze.
'tɛl ʒə t ɑ̃·bra'se, 'frwɑd e dekolɔ·'re,
'tɛl dø· mwɑ·z a'prɛ ty fy 'mi:z o tɔ̃·'bo;
'tɛl o· ma ʃastə 'flœ:r, ty 't ɛz eva'nwi.
ta 'mɔ:r fyt œ̃ su'ri:r o·si 'du kə la 'vi,
e ty 'fy rapɔr'te a 'djø dɑ̃ tɔ̃ bɛr'so.

du mis'tɛ:r dy 'twɑ kə l inɔ'sɑ̃:s a'bit
ʃɑ̃·'sɔ̃, rɛ·v d a'mu:r, 'ri:r, prɔpo d ɑ̃·'fɑ̃,
e 'twa, ʃarm ɛ̃·kɔ'ny, dɔ̃ 'rjɛ̃ n sə de'fɑ̃,
ki 'fiz ezite 'fo:st o 'sœ:j də margə'rit,
kɑ̃·'dœ:r de prəmje 'ʒu:r, k ɛt̬ 'vu də'vny?
pɛ prɔ'fɔ̃:d a tɔ̃n 'ɑ:m, ɑ̃·'fɑ̃! a ta me'mwa:r!
a'djø! ta blɑ̃·ʃ 'mɛ̃ syr lə kla'vje d i'vwa:r,
dy·'rɑ̃ le nɥi d e'te nə vɔl'ti·ʒra 'ply . . .

me 'ʃɛ:rz a'mi, kɑ̃ ʒə mur're,
plɑ̃·'tez œ̃ 'so:l o sim'tjɛ:r.
'ʒ ɛ:m sɔ̃ fœ'ja:ʒ eplɔ·'re,
la pɑ·'lœ:r m ɑ̃n ɛ 'dus e 'ʃɛ:r,
e sɔ̃n 'ɔ̃:brə sə'ra le·'ʒɛ:r
a la 'tɛ:r u ʒə 'dɔrmi·'re

(alfrɛd də my'sɛ: poe'zi nu'vɛl.)

INDHOLDSFORTEGNELSE.

